

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevnika – Split, Lovret

God. 2016./XLVI.

Br. 4/183

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
Riječ provincijalne predstojnice	5
IZ GENERALATA	
Svim sestrama Družbe	6
IZ PROVINCIJALATA	
Sa sjednica Provincijalne uprave.....	8
Obavijesti	8
Jubileji redovničkoga života 2017.....	9
ZBIVANJA I OSVRTI	
Molitva za duhovna zvanja	11
Dani kruha i zahvalnosti za plodove zemlje	12
Duhovna obnova na Visovcu.....	12
Budimo na hvalu slave njegove!	13
Želim - mogu - idem.....	14
Svjedočenje o duhovnom pozivu.....	14
Obilježavanje dana sv. Martina.....	14
Komunikacija i milosrđe.....	15
Sinoda Zagrebačke nadbiskupije.....	16
Hodimo u milosrđu	17
Dan milosrđa i spomen 50. obljetnice naše kuće u Sinju	19
Lovretskim sestrama u znak zahvalnosti.....	20

JEKA IZ AFRIKE

U DR Kongu ubijena s. Clara Agano Kahambu.....	23
Sestra Clara Agano Borkinja za prava žena, ubijena u Bukavuu.....	24
Posmrtna obavijest	26
Sprovod s. Clare Agano Kahambu	27
Sjeme koje obilato rađa na njivi Gospodnjoj.....	28

PRONICATI DUBLJE

Čovjekoljublje	30
Osuda bez krivnje	31
Slika koja se vidi i ona koja se skriva.....	32

BOŽIĆNE ČESTITKE

NAŠI POKOJNICI

Oproštajni govor s. Tamare Bota, provincijalne zamjenice	37
Oproštajni govor s. Andree Nazlić, provincijalne predstojnice.....	40
Propovijed biskupa hvarskoga mons. Slobodana Štambuka	42
Govor vlč. Antuna Štefana	43
Sestre naše Družbe	44
Rodbina sestara	45

LIST DRUŽBE

Iz Generalne kuće.....	46
Iz Mariborske provincije.....	47
Iz Splitske provincije.....	49
Iz Tršćanske provincije	50
Iz Lemontske provincije.....	51
Iz Mostarske provincije	52
Iz Argentinsko-urugvajске provincije	54
Iz Bosansko-hrvatske provincije	55
Iz Austrijske provincije.....	56
Iz Paragvajске provincije	57
Iz Rimske regije.....	58

Riječ uredništva

U susret Božiću nizali su se predvidivi i nepredvidivi događaji koji su objedinjeni u ovom broju Odjeka. Sabrani u vremenitom, potiču nas na prebiranje u tišini i pronalaženje puta do onog vječnog.

Jednostavni svakodnevni život, obojen običnošću, adventskim iščekivanjem, slavljenjem, tugovanjem..., pohranjen u memoriju i zabilježen perom oblikuje povijest naše Provincije koja je u ove dane osobito ranjena ljudskom bešćutnošću.

Nijemima nas je ostavila vijest o nasilnoj, mučeničkoj smrti naše drage s. Clare.

Ne možemo drugačije nego u svjetlu njezinoga rođenja za nebo razmatrati otajstvo Božje oplijene i silaska u čovječstvo, kako bi ga preobrazio. Po rođenju. Po križu. Po novom rođenju.

Ususret Božiću i osobnom zahvaćenošću njime, koja se ostvaruje na mnoge načine, želimo da nas ispuni svojim mirom i nađe pripravne.

Vaše sestre iz uredništva

Riječ provincijalne predstojnice

Drage sestre!

I ove godine imamo milost započeti Došašće, novu liturgijsku godinu, kao vrijeme iščekivanja. Zapravo imamo milost biti u molitvenoj pripravi za slavljenje otajstva Božića, jer iščekivanje u Došašću upravo to znači: bdjeti u pripravnosti i ići ususret Onomu koji dolazi.

U povijesti spasenja Bog je često slao Izraelce na put. I on je sam hodio sa svojim narodom: u Egzodusu, posred Crvenoga mora, kroz pustinju do obećane zemlje... i učio ga strpljivosti unatoč preprekama i padovima. Bog ga na tom putu očinski prati i majčinski odgaja, pripravlja za susret koji ima nadići sve dotadašnje susrete, dok mu konačno nije progovorio po svom Sinu.

Uz iščekivanje, nada je drugi bitni čimbenik Došašća. Nada da Bog dolazi k nama, da nas

Nada da Bog dolazi k nama, da nas ljubi, ispunja smislom i radošću koja se u punini ima zbiti tek kad više ne bude vremena.

Ne dajmo se zavarati, sestre, okruženjem koje u blještavilu nakita nerijetko isključuje Krista „klanjajući“ se raznoraznim darovima umjesto daru Novorođenoga. Mi, naprotiv, bdijmo u molitvi iščekujući i vjerom motreći onoga s kojim nam je želja navijeke biti.

ljubi, ispunja smislom i radošću koja se u punini ima zbiti tek kad više ne bude vremena. Ali ako vrijeme nije ispunjeno smislenom sadašnjošću, ako je ona prazna, svaki se trenutak čini pretjerano dug, a iščekivanje se pretvara u preteški teret jer je tada budućnost potpuno nesigurna. Ako, naprotiv, vrijeme ima smisla, i ako u svakom trenutku osjećamo nešto posebno i vrijedno, radost iščekivanja tada čini sadašnjost dragocjenijom (Papa Benedikt XVI. - Razmišljanje o Došašću, 6. prosinca 2011.).

Hod u susret Božjem dolasku, koji ćemo slaviti u otajstvu Božića, još uvijek možemo učiniti smislenijim, dopustimo li se voditi Božjim očinskim i majčinskim poticajima prepoznatljivima na poseban način u preprekama i križevima koji su

nezaobilazni te u slavljeničkom ozračju Došašća. Ne dajmo se zavarati, sestre, okruženjem koje u blještavilu nakita nerijetko isključuje Krista „klanjajući“ se raznoraznim darovima umjesto daru Novorođenoga. Mi, naprotiv, bdijmo u molitvi iščekujući i vjerom motreći onoga s kojim nam je želja navijeke biti.

U toj želji i molitvi preporučimo Gospodinu našu dragu s. Claru Kahambu čiji je život u Misiji u DR Kongu nasilno prekinut i koja je, vjerujemo, po palmi mučeništva rođena za puninu zajedništva s Kristom. Njezino je iščekivanje preraslo u motrenje; dozrela je za susret koji nadilazi sve susrete i traje zauvijek.

Mi, kojima je još dano dozrijevati u nadi i iščekivanju, ne umarajmo se poput proroka Došašća, Ivana Krstitelja, naviještati i pripravljeti put Gospodinu koji dolazi i koji je došao (usp. Mt 3, 2-3). Pazimo jedna na drugu potičući se na ljubav i dobra djela (usp. Heb 10, 24).

Ovim mislima vama, drage sestre, čitatelji *Odjeka* i dobročinitelji naše Provincije želim čestit Božić i sretnu novu 2017. godinu u kojoj neka nas na svim našim putovima vodi milost Kristova.

s. Andrea Nazlić, provincijalna predstojnica

Došašće, 2016.

IZ GENERALATA

Prot. n. 326c/2016.

Došašće, 2016.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Liturgija došašća nas iz dana u dan želi pripremiti i uvesti u otajstvo Božića sabranim i pozornim slušanjem Božje riječi. Potrebno je stoga stvarati ozračje šutnje i dublje ponirati u otajstvo mira i tišine kako bismo iskustveno zaživjele zbiljnost božanskog događanja u vremenu koje nam Bog daruje.

„Dok je mirna tišina svime vladala i noć brzim tijekom stigla do sredine puta svog, jurnula je tvoja svemoguća riječ s nebesa, s kraljevskih prijestolja.“ (Mudr 18,14-15) Slikovit je i snažan ovaj izričaj o Božjem silasku u svijet! Prema drugim svetopisamskim svjedočanstvima Bog se objavljuje u šapatu laganog i blagog lahora (usp. 1 Kr 19,12) i njegov glas možemo raspoznati tek kad posvuda zavlada tišina (usp. Job 4,16). Mirna tišina je zbiljski prostor prohoda, silaska svemoguće Riječi. Stvaranje šutnje, ponajprije u samima sebi, preduvjet je koji potpomaže naš ulazak u prostor Otajstva. Božju prisutnost doživljavamo ponajviše u dubokoj, mirnoj tišini.

Međutim, svijet u kojem živimo neprestano je zaglušen mnoštvom riječi, zvukova i slika. To nam zasigurno otežava pronalaženje prostora izvanjske šutnje. A znamo koliko i vlastita nutrina može biti preglasna, jer upravo kad se želimo sabrati i posvetiti molitvi i meditaciji, naviru sjećanja i slike, misli i planovi, bude se snažni osjećaji i duboke povrede. Dokle god smo nespreme za istinski susret s unutaršnjim svijetom i njegovom stvarnošću, olako ćemo odustajati s puta silaženja u nutrinu i suočavanja s vlastitom istinom. Ponekad šutnji i povlačenju u samoću jednostavno umanjujemo značajnost, u vlastitom životu i u životu naših zajednica, te se nastojimo što više zaokupiti raznim aktivnostima, susretima i suvišnim razgovorima. Osim toga, i mi smo danas u opasnosti da povlačenje u osamu radi istinskog doticaja sa svojim unutaršnjim središtem u kojem sam Bog prebiva, zamjenjujemo bijegom u tzv. privatnost koji nas, nažalost, vidno udaljuje od nas samih i od onih s kojima živimo u zajednici.

U tradiciji naše Družbe, od samoga početka, šutnja je osobito vrednovana kao preduvjet života u Božjoj prisutnosti, kao put duhovnog sazrijevanja i kao sredstvo promicanja istinitosti zajedništva među sestrama. Neprestance se poticalo da imamo prostor i vrijeme šutnje, da se trajno odgajamo za unutarnju i izvanjsku šutnju. Šutnja i povlačenje u osama neophodni za naš nutarnji život i istinski rast u svakom životnom razdoblju i okruženju te u dinamici apostalata i života u zajednici. Potrebno je osobno uvijek iznova otkrivati ljepotu šutnje i radovati joj se, čeznuti za njom i vježbom je gajiti u svakodnevnom životu. Ako

doista želimo da nam Bog i njegova riječ trajno budu u središtu života, kako ne čeznuti za njegovom prisutnošću, kako mu ne pripravljati prostor da se u nama rodi i da u/po nama može djelovati?

U dubokoj šutnji, koja ujedno pročišćava nutrinu, naše srce postaje gostoljubivo, za Boga i za svaku osobu. Šutnja u kojoj se usvaja Božja riječ i u kojoj se klanja Božjoj prisutnosti donosi obilate plodove: pozornost, slušanje, prihvaćanje, ljubav... To je živjela i najljepše posvjedočila Majka Terezija: „Plod šutnje je molitva. Plod molitve je vjera. Plod vjere je ljubav. Plod ljubavi je služenje. Plod služenja je mir.“

U nadolazećem vremenu došašća i Božića više pozornosti posvetimo unutarnjem životu. Učiteljicom šutnje neka nam bude Marija, Majka utjelovljene Riječi. Učimo od nje živjeti u sabranosti običnost svakodnevnog života i u srcu ustrajno prebirati Božju riječ ponirući sve dublje u otajstvo njegova utjelovljenja i njegove prisutnosti i djelovanja u vlastitom životu, u najpotrebnijima, u životu naših zajednica, u Crkvi i svijetu.

Svima vama, drage sestre, želim blagoslovljene dane došašća i sretan Božić!

s. M. Klara Šimunović, *vrhovna predstojnica*

IZ PROVINCIJALATA

Sa sjednica Provincijalne uprave

Split, 10. listopada 2016.

Razmotreni su prijedlozi sa sjednice Misijskog vijeća od 1. listopada 2016. godine te aktualna događanja u misiji.

Dogovoren je program za Dan milosrđa, koji će se na razini Provincije održati 19. studenoga. Odlučeno je da će se taj dan obilježiti i 50 godina života i djelovanja u sestrijskoj kući u Sinju.

Split, 28. i 29. studenoga 2016.

Spomenule smo se nedavno preminule s. Jelene Štrbac i razmotrile stanje bolesnih sestara.

S. Andrea Nazlić, provincijalna predstojnica dala je iscrpan izvještaj o svom službenom pohodu sestrama u DR Kongu.

Učinjen je osvrt na slavlje Dana milosrđa na razini Provincije koji je bio upriličen u svetištima u Mariji Bistrici, Sinju, Nyangezi u DR Kongu te u pojedinim zajednicama u Njemačkoj. Također je sagledano obilježavanje 50. obljetnice djelovanja sestara u našoj kući u Sinju.

Razmotrena su pitanja vezana za slavljenje Izvanrednog provincijalnog kapitula koji će se odvijati 14. i 15. siječnja, te redovitog Vrhovnog kapitula koji će zasjedati od 3. do 20. srpnja 2017. godine u Asizu.

Nakon osvrta na sadržaj odobren je Provincijski plan *Poslane svijetu* za razdoblje od 2017. do 2022. godine koji je izradilo dotično Povjerenstvo.

S. Tamara Bota, koordinatorica Provincijskih vijeća, izvijestila je o radu svakog pojedinog vijeća i sekcije.

Razmotrena su tekuća gospodarstvena pitanja.

s. Karolina Bašić, *provincijalna tajnica*

Obavijesti

Službeni pohod sestrama u DR Kongu.

Na svoj prvi pohod sestrama u DR Kongu s. Andrea Nazlić, provincijalna predstojnica, otputovala je u pratnji s. Romane Baković 14. listopada, a vratila se 16. studenoga 2016. godine. Posjetila je sve sestrijske zajednice i susrela se sa

svakom pojedinom sestrom te s osobama odgovornim na pojedinom području djelovanja sestara.

Na ***Danima crkvene glazbe*** koji su 20. i 21. listopada održani u Zagrebu u prostorijama Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Vlačkoj 38, prisustvovala su

s. Anita Perkušić i s. Lidija Bernardica Matijević. Tema stručnog skupa bila je *Liturgijska glazba božićnog vremena*.

Na **međuprovincijskom susretu** za sestre s privremenim zavjetima, koji se od 28. do 30. listopada održao u Repnjama kod sestara Mariborske provincije, sudjelovale su s. Dragica Karlić, s. Marina Fuštar i s. Marija Matanović zajedno sa s. Željkom Čeko, odgojiteljicom. Susret je predvodila s. Ivanka Mihaljević, članica Bosansko-hrvatske provincije na temu *Budimo na hvalu slave Njegove*.

Na **međuprovincijskom seminaru** za kućne predstojnice, koji se od 28. do 30. listopada održao u Bugojnu kod sestara Bosansko-hrvatske provincije, bile su četiri sestre iz naše Provincije: s. Ivana Džimbeg, s. Mladenka Matić, s. Klaudija Todorčić i s. Marta Škorić. Seminar je vodio fra Krunoslav Kolarić na temu *Animiranje zajednice*.

Međuprovincijski tečaj uvođenja u meditaciju za novakinje i postulankinje održan je u samostanu u Arbanasima u Zadru od 11. do 13. studenoga pod vodstvom s. Franke Bagarić iz Mostarske provincije na temu *Kraljevstvo je Božje kao...* Iz tri provincije hrvatskog govornog područja sudjelovalo je jedanaest novakinja

i devet postulankinja, koje su došle u pratnji svojih odgojiteljica.

Svjedočenje o duhovnom pozivu. U župi Gospe od Anđela u Imotskom, na večernjoj misi 6. studenoga, vjernicima su se predstavile najmlađe članice naše Provincije: sestre s privremenim zavjetima s. Marina Fuštar i s. Marija Matanović, postulankinja Vlatka Katkić te kandidatkinje Katarina Znaor i Anđela Crnjac. Na kraju misnog slavlja postulankinja Vlatka i kandidatkinja Katarina, svjedočile su o svom duhovnom pozivu. Susret je bio prigoda, na poseban način mladima, pružiti spoznaju o mogućnostima djelovanja i služenja Bogu u redovničkoj zajednici.

Na **predavanju za odgojitelje i odgojiteljice**, u organizaciji HKVRPP, koje je u Zagrebu 3. prosinca održala profesorica Sanda Smoljo pod naslovom *Znakovi zrelosti i nezrelosti kod osoba u formaciji i prepoznavanje znakova i pomoć u procesu formacije* prisustvovala su s. Željka Čeko, odgojiteljica sestara s privremenim zavjetima i s. Lidija Bernardica Matijević, odgojiteljica kandidatkinja.

Napustila novicijat. S. Katarina Vrdoljak je svojevremeno napustila novicijat 29. listopada ove godine. Pratio je Božji blagoslov na njezinom životnom putu.

Jubileji redovničkoga života 2017.

60. obljetnicu slave sestre koje su novicijat započele 3. listopada 1957. godine:

- s. Rozarija Župić
- s. Verena Masnić
- s. Tihomira Zorica
- s. Celestina Masnić
- s. Zdravka Marić
- s. Stjepanka Vučemilo
- s. Dobroslava Vranjković
- s. Virgina Župić

50. obljetnicu slave sestre koje su novicijat započele 8. rujna 1967. godine:

- s. Ema Damjanović
- s. Valentina Žeravica
- s. Berislava Tkalić
- s. Hedviga Bandić
- s. Jasna Kasalo
- s. Roza Totić

Rodendani sestara 2017.**95 godina**

s. Aleksija Sardelić 18. srpnja

90 godina

s. Serafika Balajić 5. rujna

85 godina

s. Estera Žaknić 25. ožujka

80 godina

s. Vendelina Mijić 15. siječnja

s. Virgina Župić 23. travnja

s. Dobroslava Vranjković 20. svibnja

s. Laurencija Mravak 5. srpnja

s. Franka Babić 17. rujna

s. Sabina Radas 19. rujna

s. Zdravka Marić 5. prosinca

75 godina

s. Vitomira Damjanović 23. prosinca

70 godina

s. Erika Dadić 1. siječnja

s. Damira Gelo 20. veljače

s. Valentina Žeravica 13. travnja

s. Romana Baković 25. travnja

s. Vida Hrsto 13. kolovoza

s. Bernarda Župić 5. rujna

65 godina

s. Matija Drmić 1. svibnja

s. Mirabilis Višić 17. svibnja

s. Nedjeljka Milanović-Litre 26. svibnja

s. Mladenka Matic 31. svibnja

s. Izabela Tojčić 4. rujna

s. Marina Gelo 1. listopada

s. Mislava Prkić 20. listopada

s. Većenega Dovranić 25. listopada

s. Ivana Džimbeg 7. prosinca

60 godina

s. Antonija Jurić 26. veljače

s. Marija Jelena Mijić 5. travnja

s. Anka Cvitković 7. srpnja

s. Rahela Tojčić 15. listopada

50 godina

s. Božidara Kottek 16. siječnja

s. Vesna Lapenda 19. ožujka

s. Martina Aračić 31. kolovoza

s. Ana Jukić 15. rujna

40 godina

s. Espérance Casinga 28. kolovoza

s. Immaculée Mauwa Kashera 12. prosinca

30 godina

s. Anne-Marie Mukundwa 17. srpnja

ZBIVANJA I OSVRTI

Molitva za duhovna zvanja

Isus nas uči kako valja ustrajno moliti i nikada ne posustati. Uči nas kako valja kucati i obećava da će nam se otvoriti. Potiče nas na molitvu Gospodaru žetve da pozove radnike u žetvu, ali ne bilo kakvu, ovozemaljsku, već u Njegovu žetvu – žetvu nebesku, nepropadljivu, žetvu života.

Ponekad nam se čini da su vremena drugačija, da zahtijevaju drugačiji pristup u naviještanju evanđelja do mjere dovođenja u pitanje postojećeg načina življenja osoba posvećenog života. U potrebnom preispitivanju načina približavanja Radosne vijesti suvremenom svijetu te vlastitog poziva i poslanja, pred nas se trajno stavlja Isusov poziv koji nikada ne zastarijeva i koji je uvijek nov – poziv na molitvu za duhovna zvanja. U tumačenju učenicima o ženidbi Isus je bio kratak i jasan – neki su sami sebe onesposobili poradi kraljevstva nebeskog. Ne razumiju to svi, ali tko može shvatiti, neka shvati! Na nama je zadatak moliti milost neba da shvate oni koji mogu i trebaju shvatiti i da se odazovu koji su pozvani. Nema većega i bitnijega zadatka od spašavanja duša, od potpunog predanja Bogu i ustrajnog rada za nepropadljivu hranu.

Jedna mala iskra molitve za duhovna zvanja zapaljena je projektom Ureda za pastoral duhovnih zvanja splitsko-makarske nadbiskupije molitvenim susretima za duhovna zvanja koji se od veljače 2016. godine održavaju jednom mjesečno, svakog drugog ponedjeljka u mjesecu, u kapeli Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu. Već na prvom susretu don Jure Bjeliš, povjerenik za duhovna zvanja i ravnatelj splitskog Sjemeništa, istaknuo je da je, uz molitvu, cilj susreta predstaviti svećenički poziv i karizme svih redovničkih zajednica u Nadbiskupiji, kako bi se pomoću njihovog svjedočenja i uz duhovnu pratnju, mladima pomoglo shvatiti koji je njihov životni poziv.

Početak školske i akademske godine došao je red i na Školske sestre franjevke. Dana 10. listopada 2016. godine predvodile smo molitveni susret za duhovna zvanja. Susret smo započele čitanjem i razmatranjem odabranih dijelova Spisa sv. Franje Asiškog. Iz oslušivanja govora sv. Franje lako se može osjetiti i upoznati njegov duh, njegovu karizmu, njegovo

udivljenje. Svaki pročitani tekst odzvanja govorom poniznosti, svjesnosti vlastite neznatnosti i nepresušnog oduševljenja te hvale u susretu sa Tvorcem neba i zemlje, s njegovim Sinom, Gospodinom i Spasiteljem našim Isusom Kristom, prijateljem i zaručnikom naših duša. Nakon meditativnog čitanja i razmatranja tekstova te nekoliko otpjevanih pjesama, uslijedio je drugi dio susreta, klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, koje je predvodio don Jure uz animaciju i pjesmu sestara. U tišini, pred Otajstvom, pred uzvišenom poniznosti i poniznom uzvišenosti – kako je sv. Franji kliktao za Krista sakrivenog pod prilikama kruha – najbolje se duša privija uz Gospodina i otkriva gdje joj je mjesto. Otkriva kako ju je Bog satkao, kakvom je želi i gdje pripada.

U molitvenom duhu nastavljaju se susreti za duhovna zvanja, kao i ponuda za duhovnu pratnju i pomoć u razlučivanju duhovnog poziva.

Vlatka Katkić, *postulantkinja*

Dani kruha i zahvalnosti za plodove zemlje

Dječji vrtić Pčelica u Kaštel Lukšiću organizirao je 14. listopada 2016. Dane kruha i zahvalnosti za plodove zemlje. Odgojiteljice i djeca tom prigodom pripremili su program za roditelje, djedove i bake te sve prisutne. Za taj svečani dan pripremali smo se u vrtiću već od početka listopada. Djeca i roditelji svakodnevno su donosili plodove zemlje kojima smo ukrašavali vrtić, a nekoliko dana prije programa *otputovali smo u prošlost*.

Naime, 11. listopada u Solinu smo posjetili Gašpine mlinice koje su nedavno obnovljene, ali je način mljevenja žita ostao kao nekada. Djeca su mogla vidjeti tradicionalni mlin i kako se mljelo žito u stara vremena. Od brašna smo mijesili tijesto i radili razne kruščiće i peciva. Osim mlina upoznali smo se i s drugim starim predmetima kojima su se ljudi nekada koristili. Za neke smo znali, a neke tek upoznali. Nakon razgledavanja mlina i rijeke Jadro, vratili smo se u vrtić.

Prigodni program održan je 14. listopada. Na početku je sve prisutne pozdravila s. Kruna Plazonić, voditeljica vrtića, koja je istaknula važnost obilježavanja Dana kruha i zahvalnosti. Zahvalila je vrijednim mamama i marljivim bakama na pripremljenim kolačima i raznovrsnim pecivima.

Pjesmama: Tko stvori, Hvala za svako dobro jutro i Kruh ljubavi djeca su iskreno zahvalila Bogu za sve što nam daje: za lijepo vrijeme i kišu, za plodove vrtova, voćnjaka, vinograda, njiva – a posebno za kruh naš svagdanji. Nakon programa, kruh i peciva blagoslovio je don Stipan Šurlin, župnik župe Uznesenja BDM. Druženje se nastavilo i nakon blagoslova u prepunoj odgojnoj skupini dječjeg vrtića Pčelice.

s. Lucija Bilokapić

Duhovna obnova na Visovcu

Dan 29. listopada 2016. godine za nas je bio pun sunca u svakom pogledu. Toga dana molitvena zajednica župe Arbanasi, koja okuplja i žene iz drugih župa u Zadru, imala je cjelodnevnu duhovnu obnovu na prekrasnom otočiću Visovcu.

Uputile smo se dobro raspoložene. Rijeka Krka nas je dočekala poigravajući se laganim svjetlucavim valovima, a franjevački samostan doimao se kao gnijezdo mira. Sve je odisalo sabranošću.

Duhovnu obnovu predvodio je fra Jure Šimunović koji nas je dočekao na obali. Dogovorile smo se da ćemo obnovu provesti u šutnji. Molitvom smo se pripremile za euharistijsko slavlje koje je bilo u 10 sati, a imale smo i prigodu za sv. ispovijed. U laganoj šetnji obišle smo otok, a potom se tjelesno okrijepile.

Poslijepodne je fra Jure održao predavanje na temu neizmjerne Božje ljubavi i praštanja – njegovog milosrđa koje se izliva na sve nas. Govorio nam je o slici nebeskog Oca koju nosimo u sebi te kako doživljavamo Oca. Potaknute njegovim izlaganjem, nastavile smo s

klanjanjem pred izloženim Presvetim Otajstvom. Osjetilo se blago sabranosti u šutnji, što nije ni čudno jer smo se prije polaska na obnovu sabirale razmatrajući biblijske tekstove. Na povratku smo zajedno prebirale zrnca krunice. Sve smo bile oduševljene Suncem koje nas je grijalo taj dan i molitvom koja nam je ogorijala srca te smo se ispunjenje duhom Božjim vratile svojim domovima.

s. Rozarija Župić

Budimo na hvalu slave njegove!

Od 28. do 30. listopada održan je u Repnjama susret sestara s privremenim zavjetima hrvatskog i slovenskog govornog područja, a predvodila ga je s. Ivanka Mihaljević na temu *Budimo na hvalu slave njegove*. Ukupno je bilo 18 juniorki i 18 odgojiteljica, a sabrale smo se iz Mariborske, Splitske, Tršćanske, Mostarske i Bosansko-hrvatske provincije.

Susret je započeo zajedničkom molitvom Večernje nakon koje je uslijedilo predstavljanje provincija što je doprinijelo međusobnom zblizavanju, čemu je susret i smjerao. S. Ivanka nam je svojim izlaganjem nastojala osvijetliti život sv. Franje te potaknuti našu čežnju da i mi poput njega budemo na slavu Božju, a to je bit posvećenja.

Naš život i djelovanje polaze od vlastitog odnosa prema nama samima, bližnjemu i prema Bogu. To je međusobno povezano, kao što prikazuje i ikona sv. Franje koju motrimo. Lijeva i desna strana ikone kriju određenu simboliku. Tako je lijeva strana veća i predstavlja kontemplaciju, a desna strana na kojoj Franjo u ruci drži Sv. pismo predstavlja djelovanje. Iz toga zaključujemo kako naše djelovanje treba biti prožeto riječju Sv. pisma, kako bismo postale majke Riječi koja treba biti središte našeg bića i djelovanja. To je Svetac dobro shvatio i oživotvorivao.

Bog može stanovati u svakoj od nas tek kad se duša isprazni od svega nepotrebnog, kada Riječ ima pristup k nama. Zadatak nam je bio razmišljati kako je sv. Franjo živio odnos prema Riječi te kako njegova savršena poslušnost, siromaštvo i molitva pokazuju taj suživot s Riječju, koju on nosi i daje drugima. S. Ivanka je istaknula kako naše ponašanje pokazuje imamo li suživot s Riječju ili je sve samo forma; jesmo li „dame u duši“, odnosno *palače* riječi Božje ili *šupa*. Slikovitim govorom nastojala nam je posvijestiti da su zavjeti odgovornost. Također je istaknula kako nas Franjin život potiče da se ispraznimo od nebitnoga za bitno, za Božju riječ te da dopustimo Bogu da oblikuje naš život.

Okrijepljene duhovnom porukom, idući dan smo nastavile druženje u prirodi, upoznavajući ljepote slovenskog krajolika. Najprije smo pohodile slovensko nacionalno svetište Marije Pomoćnice u Brezju, a zatim smo posjetile Kranjsku goru i Bled, gdje smo se divile ljepoti Bledskog jezera.

Susret smo završile pjesmom i zahvalom Bogu na svemu što smo imale priliku doživjeti u ovom obogaćujućem međuprovincijskom zajedništvu.

s. Marija Matanović

Želim - mogu - idem

U duhovnom centru u Bugojnu, u srcu Bosne od 28. do 30. listopada o. g. održan je susret kućnih predstojnica triju provincija: Bosansko-hrvatske provincije Prečistog Srca Marijina, Mostarske provincije Svete Obitelji i Splitske provincije Presvetog Srca Isusova. Voditelj susreta bio je fra Krunoslav Kolarić, OFM, na temu *Animiranje zajednice*.

Iz naše Provincije sudjelovale su: s. Ivana Džimbeg, s. Klaudija Todorić, s. Mladenka Matić i s. Marta Škorić. Preko predavanja i radionice pokušale smo posvijestiti međusobnu komunikaciju u svjetlu riječi Božje. Ono što je zasigurno svaka sudionica ponijela sa susreta krilatica je *želim – mogu – idem*, koja je pokazala da je uvijek potrebno polaziti od sebe, jer mijenjajući sebe mijenjamo i zajednicu, naravno – samo na bolje.

Lijep je bio doživljaj i korisna izmjena dojmova i iskustava s kućnim predstojnicama iz drugih provincija. Uočile smo mnoge sličnosti zajednica u kojima živimo, kao i posebnosti vlastite. Zaključile smo da su ovakvi susreti potrebni. U svoju svakodnevicu ponijele smo komadić novog iskustva. Lijepo je kao sestre biti zajedno.

Sudionica

Svjedočenje o duhovnom pozivu

U nedjelju, 6. studenog ove godine, u župi Gospe od Anđela u Imotskom, na večernjoj misi vjernicima su se predstavile najmlađe članice Provincije Presvetog Srca Isusova: s. Marina Fuštar i s. Marija Matanović – sestre s privremenim zavjetima, Vlatka Katkić – postulantkinja te Katarina Znaor i Anđela Crnjac – kandidatkinje. Prije euharistijskog slavlja pred pukom Božjim predmolile su krunicu, a za vrijeme mise čitale su misna čitanja. Misno slavlje predvodio je fra Kristijan Stipanović, župnik i gvardijan u franjevačkom samostanu u Imotskom, u koncelebraciji s fra Jozom Grbavcem. Za pjevanje i sviranje zadužen je bio zbor mladih, u kojem su članovi većinom iz Franjevačke mladeži. Na kraju misnog slavlja postulantkinja Vlatka i kandidatkinja Katarina svjedočile su o svojem duhovnom pozivu.

Školske sestre franjevke prisutne su u župi Gospe od Anđela više od stotinu godina te je ovaj susret bio prigoda da se na poseban način mladima pruži spoznaju o mogućnostima djelovanja i služenja Bogu u redovničkoj zajednici.

Anđela Crnjac, kandidatkinja

Obilježavanje dana sv. Martina

Dana 11. studenog u našem dječjem vrtiću na Jordanovcu u Zagrebu proslavili smo svetog Martina. A uvijek me iznova veseli osmišljavanje aktivnosti vezanih uz sv. Martina. Jedan od razloga je i moje sjećanje na dane djetinjstva i obiteljski dom u kojem se posebno štovao sv. Martin kao zaštitnik obitelji.

Kroz ovu aktivnost željela sam djecu potaknuti na empatiju prema potrebitima te im osvijestiti važnost međusobne solidarnosti, a kako bi im što bolje dočarala i približila život sv. Martina, odlučila sam se za metodu pripovijedanja pomoću štapnih lutaka i takozvanog *kazališta sjena*. Ova pripovjedačka metoda pomaže nam da ne budemo samo pasivni slušatelji. Štoviše, pomoću nje bivamo uključeni u prepričani sadržaj i postajemo sudionici sudbine koja pogađa ljude oko nas.

Da je ova metoda bila uspješna da se iščitati iz molitve koju je djevojčica Zoe podijelila s nama rekavši: „Ja bih voljela da i mi svijetlimo poput Martinova siromaha te da svi ljudi imaju dobro srce kao Martin.“

Gledajući malene kako nose svoje lanterne doma poželjela sam da se nitko od njih (a ni od nas odraslih) ne boji slijediti Krista i njegovo svjetlo. Vjerujem i nadam se da će nas, i kad mi ne budemo znali kamo nas vodi, On voditi *punini života*.

s. Helena Rašić

Komunikacija i milosrđe

Drugi vikend u mjesecu studenom već tradicionalno pripada jesenskoj Katehetskoj školi za odgojiteljice u vjeri u predškolskim ustanovama. U organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje i Nacionalnog katehetskog ureda Hrvatske biskupske konferencije škola se održala pod nazivom *Komunikacija i milosrđe*.

Uz odgojiteljice u vjeri iz cijele Hrvatske, sudjelovale su i naše sestre, kao i vanjske suradnice iz naša tri dječja vrtića. Nakon uvodnih pozdrava povjerenstva ove katehetske škole i načelnice za predškolski odgoj Marije Ivanković uslijedilo je predavanje prof. Vladimire Velički na temu *Govor ljubavi*. U svojem izlaganju Velički se osvrnula na važnost govora koji nas ljude najviše odaje jer odaje naš svjetonazor, odnos prema životu, svijetu, a posebno prema drugim ljudima. Stoga je prije svega potrebno osvijestiti naš svakodnevni govor u svjesni govor jer, osvještavajući ga, mijenjamo sebe te utječemo na ono što nam se i kako događa.

Drugi dan škole bio je namijenjen predavanju *Milosrđe kao temeljno polazište u odgoju djece*, kao i radu u pedagoškim radionicama.

U današnjoj kulturi više se govori o pravu djeteta, a manje o tome kako dijete senzibilizirati za suosjećajnost, pomaganje, opraštanje i empatiju, osobito prema slabijima. U svakodnevnoj odgojnoj praksi često se poistovjećuje milosrđe i permisivnost, stoga je važno razlučiti što je milosrđe, a što odgojna nemoć. Milosrđe kao životni stav, konkretizirano u svakodnevnom ponašanju, dijete treba prepoznati u životu starijih, zaključila je prof. s. Valentina Mandarić u svojem predavanju. Godina milosrđa bliži se kraju, na nama je da taj kraj stavimo na početak jer svaki novi dan pruža nam priliku pronalaziti milosrđe u svim područjima života, tako i u odgoju. Govor, ljubav, odgoj i milosrđe riječi su koje jedna drugu vežu i nadopunjuju. Ako samo počnemo pojedinačno analizirati i tražiti značenje svakog pojma, vidjet ćemo poveznicu koja govoru daje zvučnu komunikaciju, koja pruža najintezivniji

osjećaj bliskosti sjedinjen u ljubav. Na ljubav se nadovezuje odgoj, koji je proces i izgrađivanje osobine ličnosti koja se ostvaruje u ljubavi Trojedinog Boga, a temeljna značajka i jezgra kršćanskog navještanja u povijesti spasenja ostvaruje se u milosrđu.

Kao i svako drugo stručno usavršavanje, tako nam i ovo daje mogućnost krenuti putem slobodni od svega, slijedeći primjer svojeg nebeskog Oca koji je bio milosrdan, ili zastati na periferijama vlastite slabosti i ranjivosti.

s. Helena Rašić

Sinoda Zagrebačke nadbiskupije

Hodimo u novosti života

Na svetkovinu Bezgrješnoga začeca Blažene Djevice Marije, svečanim euharistijskim slavljem koje je u zagrebačkoj katedrali predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, otvorena je Druga sinoda Zagrebačke nadbiskupije. Prva sinoda u Zagrebačkoj nadbiskupiji održana je za vrijeme nadbiskupa Antuna Bauera 1925. godine.

U otvaranju sinode Kardinal je pozvao sve nas okupljenje da, poput Marije, svoj život oslonimo na Božju Riječ, ma kako krhkom i slabom na izvan izgledala jer "svemoćni Bog povjerava nam se u jednostavnosti riječi, povjerava se slabosti ljudskoga tijela, da bi iz te slabosti nastala nerazoriva snaga, sposobna oduprijeti se zlu i pobijediti ga". Podsjetio nas je da ne zaboravimo da "svako dobro, svaka nesebičnost i svako djelo ljubavi, ma kako se činilo neznatnim, u sebi ima tu snagu".

Po završetku homilije članovi Sinode položili su ispovijest vjere.

Prije završnog blagoslova kardinal Bozanić se još jednom obratio vjernicima, ističući da je Sinoda "zajedničko djelo Duha Svetoga i svega Božjeg naroda. Ona je zajednički hod na putu slušanja, prije svega Boga i njegove riječi, čime se osposobljuje za slušanje čovjeka i njegovih potreba, te za vrjednovanje povijesti i baštine koja je – vođena Božjom providnošću – omogućila ozračje u kojemu danas boravimo, kao i naslućivanje budućnosti koja je pred nama i koja donosi nove izazove".

Pod geslom *Hodimo u novosti života* (Rim 6, 4), članovi Sinode, najznačajnijeg okupljanja na razini jedne nadbiskupije, na prvom zasjedanju, koje je održano u petak i u subotu 9. i 10. prosinca 2016. godine, promišljali su o jednoj od četiri teme Sinode „Crkva zagrebačka u djelu evangelizacije“ te iznosili svoja razmišljanja o navještanju Božje riječi, evangelizaciji, katehezi i vjeronauku, življenju Radosne vijesti i Objave.

U narednim zasjedanjima biti će obrađene još tri teme: *Crkva zagrebačka u zajedništvu svoga poziva i poslanja*, *Crkva zagrebačka u slavljenju Kristova Otajstva* i *Crkva zagrebačka u hrvatskome društvu*.

Ovaj sinodalni hod Zagrebačke nadbiskupije u koji je uključena i naša zajednica neka u svima nama probudi svijest o ljepoti naše vjere u Trojednoga Boga, ali i pozvanost i odgovornost da svojim pozivom, svojim navještanjem i svojim životom budemo odraz toga neizrecivog otajstva.

s. Jelena Lončar

Hodimo u milosrđu

Duhovne obnove i susreti Sekcije za apostolat mladih

Svjesne da smo pozvane svjedočiti radost, mir i nadu svakom čovjeku, krenule smo malim koracima svjedočiti u godini Božjeg milosrđa. Na tom putu brojne su naše sestre dale svoj doprinos koji donosimo u kratkim crticama.

Tako su naše sestre juniorke, novakinje, postulantkinje i kandidatkinje posvjedočile o svojem pozivu i životu u redovničkoj zajednici pred mladima Imotske krajine, u crkvi sv. Franje. Za vjerovati je da se i sam Svetac radovao s toliko mladih duša koje su željele čuti životno iskustvo drugih, kao i svjedočenje življenja radosne vijesti na tragu redovničkoga posvećenja.

I u župi Spinut razmišljalo se o milosrđu i to na dva susreta s roditeljima prvopričesnika, koje je animirala s. Tamara Bota. Dana 7. listopada održana je duhovna obnova na temu *Milošću Božjom prihvaćam dar – svoju djecu*, a 2. prosinca tema je obnove bila *Milosrdni poput milosrdnog Oca*. S roditeljima se razgovaralo o ugodnom i zanimljivom hodu kroz Božje milosrđe te kako se ono očituje u svakodnevnicima. Promišljano se kako postoji jedan darovatelj, a različiti darovi te kako nema recepta ni za prihvaćenje darova, kao ni za uspjeh u dosljednosti. Isus Krist poznavatelj ljudske narav dao nam je najizvršniji put - zapovijed ljubavi. Živeći zapovijed i po njoj moći ćemo se ostvariti po Božjem naumu.

U subotu, 12. studenoga, na Lovretu je, pod vodstvom s. Tamare, s. Lidije Čotić i s. Marine Fuštar, održana duhovna obnova za učenice sedmih i osmih razreda osnovne škole. Pred kraj Godine milosrđa još smo se jednom osvrnule na ovu važnu temu i to obrađujući prisposobu o milosrdnom ocu. Kroz razgovor i kreativno stvaralaštvo napajale smo se na izvoru Božje riječi, promišljajući načine njezinog oživotvorenja u stvarnosti. Susretu je

nazočilo trideset djevojaka s područja Splita, Sinja i Kaštela.

Istoga dana bila je i duhovna obnova za srednjoškolce koju je predvodila s. Lidija Matijević. Okupilo se devet učenica i učenika iz različitih škola u Splitu. U prvom dijelu obrađivali su se izabrani tekstovi Franjinih Opomena. Nakon samostalnog rada uslijedila je parlaonica u kojoj su se izmjenjivala iskustva i osvjetljivali problemi mladih. Jedno od predloženih rješenja problema bile su slobodne aktivnosti koje trebaju osmisliti slobodno vrijeme. Susret je završio molitvom Večernje u zajedništvu sa sestrama u samostanskoj kapeli.

Uoči druge nedjelje Došašća upriličile smo na Lovretu duhovni susret za četrdesetak učenika i učenica sedmih i osmih razreda s područja Splita i okolnih mjesta. Želeći u ovom povlaštenom vremenu što bolje pripremiti put Gospodinu i pročistiti svoja srca, usredotočili smo se na temu opraštanja i pomirenja analizirajući biblijsku perikopu o preljubnici i konkretizirajući njezinu poruku kroz razgovor, kreativno stvaralaštvo i razmjenu iskustava. Vrhunac ovog susreta bio je sakrament svete ispovijedi. Djevojke su bile ozarena lica i radosna, a za to je zaslužan fra Kristijan Kovačević koji se radosno odazvao na našu zamolbu i odvojio vrijeme za druženje s nama.

Za učenike srednjih škola organiziran je susret u subotu, 10. prosinca. Ovaj put susret, kojem je nazočilo petnaestak srednjoškolaca, osmislila je i animirala s. Marta Škorić, izabravši goruću temu za adolescentsku dob: pitanje identiteta.

Vježbama i meditacijom sudionicima se pokušalo pomoći u boljem uočavanju vlastitih osobina, osvješćivanju vlastite neponovljivosti i jedinstvenosti drugih, boljem međusobnom upoznavanju i vještini samopredstavljanja. Sudionici su, kao kruni susreta, pristupili sakramentu pomirenja.

Svaki od ovih susreta hrabrujuć je a mladi su na rastanku pitali kad ćemo se opet susresti. Bogu hvala za svako učinjeno dobro, za svako sjeme stavljeno u srce sudionika u nadi da će naići na plodno tlo. Na nama je nastojati, okupljati i poticati kroz susrete, a dobri milosrdni Otac neka učini da rod izraste i urodi plodom.

s. Tamara Bota

Zadarska okupljanja

U organizaciji Sekcije za apostolat mladih u ovome polugodištu održano je niz duhovno-rekreativnih susreta za mlade u Zadru. Prvi naš susret bio je u trajanju od dva dana. Održan je 22. i 23. listopada na Velebitu – Veliko Rujno. Na susretu sudjelovalo je dvadeset i četvero maturanata. Svrha susreta bila je međusobno upoznavanje, susret sa samim sobom i Gospodinom. U ostvarenju naših ciljeva veliku je ulogu odigrala ljepota prirode, a na osobit način tome je doprinijela potpuna izolacija od vanjskog svijeta. Lijepo je bilo provesti vrijeme zajedno bez mobitela i interneta jer nismo imali signala.

Druga četiri susreta za mlade odvijala su se srijedom u večernjim satima u našem samostanu u Arbanasima. Sudionici susreta su mladi završnih razreda srednje škole, koji se okupljaju svake druge srijedu u mjesecu. Svrha ovih kontinuiranih susreta proizišla je prije dvije godine od samih mladih. Tako naše srijede nazvane su „*u sridu*“ jer polazište ovih okupljanja je aktualni trenutak u kojemu se nalazimo. Tako smo u našim srijedama molili, raspravljali o aktualnim temama i organizirali kreativnu radionicu za naš grad heroj Vukovar, te se aktivno uključili u humanitarnu akciju Vukovara-Zadar. Na susretima prosječno sudjeluje trideset mladih.

Također je upriličen jedan susret za osnovnoškolce u ovom vremenu Došašća 9.12. 2016. na temu „*On dolazi da spasi vas*“. Navedene susrete animirala je s. Danijela Kovačević, prema vremeniku koji smo kao Sekcija predvidjeli za prvo polugodište 2016./2017. školske godine.

s. Danijela Kovačević

Rast u vjeri

Udruga mladih katolika „Isus je put“ službeno je osnovana 1999. godine u Trećoj gimnaziji u Splitu nakon devetogodišnjeg rada i djelovanja u različitim oblicima vjerskog života: molitvi, hodočašćima, duhovnim i kulturnim susretima, u sekcijama karitativnog, glazbenog, literarnog, tehničkog i ekološkog djelovanja. Cilj udruge je upoznavati mlade s Evanđeljem, Isusom Kristom, Crkvom i životom, te na tim temeljima izgrađivati njihovu mladenačku osobnost kako bi oni bili graditelji bolje i sretnije budućnosti te kako bi znali prenositi Radosnu Vijest budućim generacijama. Utemeljitelj i osoba zaslužna za udruhu je s. Darija Bota, školska sestra franjevska Krista Kralja.

Na duhovnoj obnovi koja je održana 4. prosinca 2016. godine u samostanu na Jordanovcu u Zagrebu okupili su se mladi koji studiraju u Zagrebu i nešto stariji članovi udruge "Isus je put". Prisjetili smo se samih početaka udruge, tko su bili njeni prvi članovi i na kojim se idejama sami osnutak udruge temeljio. Tako nam je Miro, jedan od prvih i najstarijih članova, koji sada ima sretnu obitelj, ispričao kako je imao viziju da napravi nešto što će okupiti brojne mlade i pritom im omogućiti osobni i duhovni rast i razvoj. Svećenik don Ivan Šibalić također predstavlja osobu koja je nekoć bila ponosni član ove udruge, a rado se sjeća lijepih trenutaka koje je doživio i stvari koje je naučio živeti Krista kroz ove susrete koji su utjecali na njega. Nakon kratkog prisjećanja prvih početaka i povijesti udruge, zajedno s našom s. Darijom promišljali smo na temu „Rast u vjeri“; diskutirali o tome kako je današnjem katoliku u suvremenom svijetu;

s kojim se sve problemima i barijerama nosi. Složili smo se da je danas teško biti čovjek koji živi svoju vjeru u svijetu koji je prepun svakakvih prilika/izlika da se čini drugačije, ali ako ustrajemo, Krist će biti uz nas, bodriti nas da i dalje slijedimo Njegov put ma koliko se nekad činilo zahtjevno. Također smo se složili kako nam je udruga „Isus je put“ pomogla i pomaže da rastemo u vjeri.

Zahvalni Isus, koji je naš put, zajedno s našim don Ivanom slavili smo euharistijsko slavlje.

Pouku ovog susreta možemo shvatiti na način da je upravo na nama katolicima ostavljena dužnost i briga da težimo k dobrome, da ne posustajemo te da budemo svjesni da je On s nama da nas vodi kroz trnje kako bismo došli do zvijezda. Uz Njegovu pomoć sve je moguće!

Anamarija Veić

Dan milosrđa i spomen 50. obljetnice naše kuće u Sinju

Dana 19. studenoga u našoj Provinciji obilježile smo Dan milosrđa i ujedno proslavile 50 godina života i djelovanja sestara u sestrijskoj kući u Sinju. U prvoj kronici kuće stoji zapisano: „Sa velikim pouzdanjem u Boga i presv. Djevicu odlučile smo da se kuća kupi“. Bilo je to 1966. godine a među nama su sestre koje živo pamte te dane jer su prve bile u toj sestrijskoj zajednici koja kroz pedeset godina svoga postojanja u Cetinskom kraju sije zrnje redovničke prisutnosti.

Ovaj Dan milosrđa predstavljao je za sestre naše Provincije dan dijeljenja zajedništva i primanja oprosta i to na završetku Godine milosrđa. Započele smo ga u sestrijskoj kući u Sinju. Slavljenička zajednica upriličila nam je okrjepu začinjenu srdačnom dobrodošlicom. Unatoč prostoru koji je zahtijevao da se okupimo u više manjih prostorija, jer bilo nas je osamdesetak, osobni susreti i razgovori nisu izostali.

Nakon okrjepa uslijedio je duhovni dio programa u svetištu Gospe Sinjske, kao povlaštenom mjestu oprosta u Godini milosrđa, gdje smo imale pokorničko bogoslužje. Predvoditelj je bio fra Domagoj Runje. U nagovoru nas je potaknuo na razmišljanje o našoj molitvi na temelju evanđeoskoga odlomka o molitvi carinika i farizeja. Istaknuo je kako su obojica molili, ali svaki na svoj način. Postavio je pitanje je li moguće da se naša molitva ne sviđi Bogu? Moguće je. Ova dvojica molila su odvojeno, a bilo bi bolje da nije bilo tako. Njihova

odvojenost ukazuje na važnost zajedničke molitve i stava izmirenosti s bratom svojim. Pred Svevišnjega valja nam doći čista srca i u miru s bližnjima.

Vrhunac slavljениčkoga dana bila je misa koju je predvodio fra Domagoj u koncelebraciji s fra Petrom Klapežom, gvardijanom samostana Gospe Sinjske. Pjevanje je predvodio lovretski zbor pod ravnanjem s. Mirje Tabak, za orguljama je bila s. Lidija Bernardica Matijević.

U homiliji je fra Domagoj govorio o Lukinu evanđelju i tekstu o Isusovu dolasku u Zakejevu kuću. Isusa nije smetalo što je to kuća griješnika, a svojim je dolaskom Zakeju pomogao da se promijeni. Ulazeći u njegovu kuću Isus nije mario kakva je to bila građevina, kakvih je ruku djelo. Bog je u svojoj jednostavnosti ušao u ljudsku zbilju, postao čovjekom. Dopušta da mu dođemo blizu, premda grešni. Njegova blizina u nama stvara raspoloživost za novost, za promjenu, za djelovanje u evangelizaciji. U proteklih 50 godina dijeli milosti sestrijskoj zajednici koja živi i djeluje pod okriljem čudotvorne Gospe Sinjske, Majke od milosti. Promišljajući o tomu fra Domagoj je predložio da bi se zajednica sestara u Sinju mogla nazvati zajednicom Majke milosrđa.

Sestre su ustrajno naviještale Božju Riječ u sinjskom kraju a nadamo se da će neke, barem one najmlađe koje su se okupile na obilježavanje pedesete godišnjice, slaviti i za pedeset godina, istaknuo je fra Petar Klapež kada je po završetku euharistijskog slavlja čestitao svim sestrama a provincijalnoj prestonici s. Andrei Nazlić uručio prigodne darove među kojima i sliku čudotvorne Gospe Sinjske, rad fra Duje Botteria.

Nakon sv. mise posjetile smo Muzej Sinjske Alke koji čuva povijest grada isprepletenu oko te viteške igre. Čudesno oslobođenje Sinja od turske vlasti iznjedrilo je slavljenje Gospe Sinjske koja se časti u slici miloga lika a pred turskom je najezdom donesena iz Rame. Od tada je simbol grada Sinja i Cetinskoga kraja.

Zaključno događanje dana bio je zajednički ručak. Sestrama se u sustolništvu pridružio fra Petar Klapež i fra Domagoj Runje. Nakon okrjepe, u poslijepodnevnim satima uputile smo se prema svojim zajednicama u Knin, Imotski, Pag, Zadar, Split, Kaštela, Omiš i Dubrovnik.

Na Dan milosrđa u našoj Provinciji obogaćene sestriinstvom želimo nastaviti hoditi u duhu milosrdne Božje ljubavi i sijati Božju riječ, ma gdje bile.

s. Marija Matanović

Lovretskim sestrama u znak zahvalnosti

Još uvijek pod dojmom nedavnog posjeta našem Provincijalnom središtu u Splitu, oduševljeni povijesnom i kulturnom baštinom gradova koje su posjetili, posjetitelji iz Glonna uputili su i pisane riječi zahvale koje donosimo u prijevodu.

Dojmovi s putovanja

...onaj tko putuje, ima priču za ispričati – tako glasi (njemačka) izreka. Ne prođe dugo dok netko ne postavi pitanje „kako je bilo?“, dakako da odgovor glasi „lijepo je bilo!“ Oni

uporniji zatim dalje pitaju: „Što ti se najviše sviđjelo?“ Tada se više ne može dati općenit odgovor, valja razmisliti i početi s pojedinostima:

Otkrivati povijesne gradove Split i Trogir je posebno iskustvo. Šetati uskim uličicama, penjati se na tornjeve, uspinjati se na vidikovce, posjećivati tržnice, diviti se sredozemnoj flori i kušati domaću kuhinju. Posjetitelj ostane npr. impresioniran s jedne strane samostanom i s druge strane novim muzejom u Sinju, koji ondašnje događaje predstavlja vrlo živo, kako multimedijalno tako i didaktički. Prelijepa čudotvorna Gospina slika u sinjskoj crkvi odiše mirom i pouzdanjem.

Pravo je, međutim, posebno iskustvo putovanja bio posjet samostanu sestara franjevki u Splitu. Časne sestre zrače ljubaznošću i jednom životnom radošću, koja naprosto oduševljava. Ne samo raskošno čašćenje, a ovim putem još jednom zahvala kuharicama, nego i zbor je bio savršen, pjesma „Mare, Mare, slatki raj u moj“ još uvijek odzvanja u ušima!

Srdačna hvala upravi doma, organizatoricama i organizatorima u Marijinu domu i u Splitu kao i gospodinu Obermairu iz Glonna.

Dagobert Blaschek

Drage sestre, draga provincijalna predstojnice,

hvala Vam na iznimno ljubaznom dočeku kod Vas u Splitu. Bili su ovo za nas vrlo lijepi dani, puni doživljaja od našeg dolaska, savršeno organiziranih turističkih vodstava preko misnih slavlja, pa sve do zajedničkog doručka. Posebna mi je, međutim, želja, srdačno Vam zahvaliti na blagoslovljenom radu koji u posljednjih 50 godina obavljate kod nas u Glonnu u Marijinom domu. Sestrama koje su bile u Glonnu smo uz naš gostinski dar pripremili film „Glonn iz zraka“ koji pored Glonna prikazuje snimke još 27 sela i zaseoka. Uz to smo Vam u košari s poklonima pripremili, pored svijeće s glonnskim crkvama, i CD s božićnim pjesmama u izvedbi Glonnskih dječaka (Glonner Chorknaben), a pod vodstvom Thomasa Pfeifera. Neka to probudi lijepe uspomene na Glonn. Od 1996. naovamo su 72 sestre, koje su bile kod nas u Glonnu i još uvijek jesu, učinile izvanredne stvari za mnoge, mnoge korisnike Marijinog doma. Na to možete biti jako ponosni, a stanovnici Glonna su Vam vrlo zahvalni. Bez Vas Marijin dom ne bi izgledao onako kako danas izgleda. Želim Vam i ubuduće svako dobro i Božji blagoslov te se nadam da ćete još mnogo godina obavljati svoju blagoslovljenu službu u našem Marijinom domu za sve njegove korisnike.

Srdačan pozdrav,

Josef Oswald

Gradonačelnik
Markt Glonn
Marktplatz 1
85625 Glonn

Putovanje u Split

50 godina Marijina doma u Glonnu već je proslavljeno na svečanoj akademiji kojoj je prethodilo misno slavlje, o čemu smo već pisali. K tome je objavljen i jubilarni zbornik u kojemu su predstavljeni povijest kuće i njezini korisnici.

Jedan od vrhunaca jubileja bilo je putovanje u Split, u matični samostan sestara koje rade u Glonnu. Skupina od 45 ljudi je 1. listopada zajedno s časnim sestrama i gradonačelnikom Oswaldom otputovala u Dalmaciju kako bi na licu mjesta zahvalili na oko 75 sestara koje je franjevačka redovnička zajednica u proteklih 50 godina poslala na rad u naš Marijin dom. Tako se sveukupno nakupilo 515 „sestrinskih godina“ u službi. Mnoge bivše glonnske sestre su na ovaj način mogle zagrliti svoje prijatelje iz Glonna.

Središnji dio programa su dakako bile dvije svete mise u samostanskoj crkvi. Bivši direktor Caritas, prelat Neuhauser i orguljaš Thomas Pfeifer, koji su obojica također krenuli na put, bili su zadušeni za prikladno, svečano raspoloženje. Osim toga se na nekoliko susreta, koje su organizirale sestre, kušalo izvrsne domaće proizvode. Bila je to odlična prigoda da gradonačelnik Oswald u ime zajednice, aravnatelj Doma Radan u ime Marijina doma izraze zahvalnost.

Drugog i trećeg dana iskoristila se prigoda posjetiti Split i Trogir. Oba se grada mogu pohvaliti rimskom poviješću. Vodiči su dojmljivo predstavili povijest i znamenitosti ovih gradova. Jedan od posebnih vrhunaca putovanja bio je posjet svetištu u Sinju, čiji se značaj u Dalmaciji može usporediti s našim Altöttingom. Mnoge splitske franjevke porijeklom su iz sinjskog kraja. Muzej ovog mjesta na dojmljiv način prikazuje prošlost i nastanak ovog marijanskog svetišta. I dan-danas se svake godine alkarskim svečanostima bude uspomene na negdašnje bitke s Turcima.

Četvrtog su se dana gosti iz Glonna uputili natrag kući, a srdačnost i gostoljubivost koju su doživjeli u Splitu neće dugo zaboraviti.

Hans Obermair

JEKA IZ AFRIKE

U DR Kongu ubijena s. Clara Agano Kahambu

Još jedna krvava žrtva u lancu brutalnosti i nasilja u DR Kongu.

S. Clara je završila ovozemaljski tijek života 29. studenog 2016. godine u ranim popodnevним satima. Poslije jutarnje mise otišla je mirno na svoj posao ne sluteći nikakvo zlo. Dok je radila u svom uredu Domaćinske škole u Muhungu u Bukavu napadnuta je i okrutno ubijena. Kad je pronađena, još je pokazivala znakove života, ali je izdahnula prije dolaska u bolnicu.

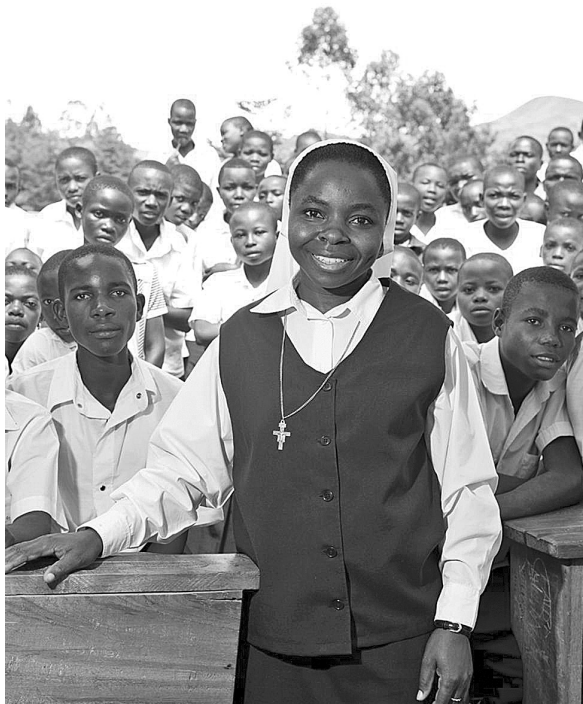
S. Clara Agano rođena je 3. srpnja 1976. godine u župi Luofu, biskupija Butembo-Beni u DR Kongu, od oca Jean - Pierre i majke Anastasie Kahindo kao peto dijete u obitelji s desetero djece.

U družbu Školskih sestara franjevnica Krista Kralja, provincije Presvetog Srca Isusova sa sjedištem u Splitu, u Misiji u DR Kongu primljena je u kandidaturu 16. studenoga 2000. godine u Bukavuu; u postulaturu 5. kolovoza 2001., a u novicijat 25. kolovoza 2002. godine. Doživotne je zavjete položila 2. kolovoza 2010. godine.

Prije ulaska u samostan završila je srednju školu, smjer matematika i fizika. Kao redovnica završila je pastoral obitelji u Bukavuu (2004.-2007.). U srednjoj školi „Ifendula“ u Luhwinji je bila ravnateljica i predavala psihologiju, pedagogiju i vjeronauk (2008.-2013.). Nakon toga, sve do nasilne smrti, bila je ravnateljica domaćinske škole “Marie Madeleine” u Bukavu (2013.-2016.). To je škola za siromašne žene i djevojke koje nisu imale mogućnosti pohađati niti osnovnu školu, te su ih sestre, u prostorima pastoralnog centra župe “Mater Dei” okupljale i poučavale čitati, pisati i obavljati razne domaće poslove.

Prema svjedočanstvu sestara koje su s njom živjele pokazivala je znakove rasta osobe zrele na općeljudskom i duhovnom planu. S velikim marom je sudjelovala u odgojnim programima. Pokazivala je oduševljenje za osobnu i zajedničku molitvu te se trudila oko kvalitete zajedničkog života. Glazbeno vrlo nadarena, s velikom je radošću animirala liturgijska slavlja.

U školi je radila dobro i vrlo brižno. Skladno je surađivala s kolegama profesorima. Učenici su je voljeli, iako je zahtijevala rad. Imala je izražen osjećaj prema siromašnima i bolesnima što je bilo očito u njezinu nastojanju da svima pomogne.

Bila je tiha i društvena, plaha i požrtvovna. Svjesna svog plahog karaktera ali i zahtjeva života u redovničkoj zajednici te odgovornosti potpunog predanja Gospodinu, željela mu se suobličiti svim srcem i biti mu vjerna cijeloga života.

Ovo je još jedna krvava žrtva u lancu brutalnosti i nasilja koji već desetljećima vlada u DR Kongu. Molimo da se Gospodin, koji je pun milosrđa, smiluje Kongoanskom narodu, a našoj mučenici dade pokoj u svome Kraljevstvu.

* * *

Komisija *Pravda i Mir* Nadbiskupije Bukavu izdala je posebno priopćenje povodom ubojstva s. Clare Agano Kahambu.

Sestra Clara Agano Borkinja za prava žena, ubijena u Bukavuu

Dvadeset i deveti je dan mjeseca studenoga 2016. Popodne oko 14 sati i 10 minuta. Sestra Clara je u svomu uredu u župi *Mater Dei*. Okružena je mladim djevojkama koje pohađaju domaćinsku školu. To su djevojke koje nisu imale sreću u ranijoj dobi završiti besplatno osnovno obrazovanje.

Dotične su djevojke propustile pohađanje škole najčešće zbog prisilnoga rada po domaćinstvima. Zbog ustaljenih tradicijskih običaja za njih nije bilo predviđeno školovanje, one nikada nisu imale nekoga tko bi ih poslao u školu, ukratko, to su djevojke teške prošlosti, opterećene su, ali ih ne smijemo osuđivati jer smo svi sukrienci njihove sudbine. Clara se zauzima za njih i borila se da im se omogući učenje, da steknu znanje – neophodan ključ za uspješnost njihova života. Eto kako se postiže pravo na jednakost, eto kako se postaje heroj u sjeni!

Domaćinska škola *Marie Madeleine* već četiri godine okuplja takve djevojke, izdaje im svjedodžbe o završenom osnovnom obrazovanju pa one potom, gotovo kao po čudu, mogu nastaviti srednju školu i napredovati poput ostalih. Našle su se tu da krikom iskažu svoj gnjev i može se reći da im je tada ukraden dio života! Clara je ubijena pred njihovim očima. Preminula je doslovno vršeći svoju dužnost.

Zločinac je stigao usred dana. Rekao je da je došao k sestri radi jednog upisa u školu. Što bi moglo biti redovitije od toga? Zaštitar ga je pustio da uđe, ali nekoliko minuta poslije začuo se krik. Žureći provjeriti što se događa, ugleda istoga čovjeka kako izlazi iz ureda bježeći. Zatečen je te je nakon nekoliko minuta i uhvaćen, a tek poslije toga vidjet će Claru kako leži na podu s nožem zabodenim u njezin vrat. Još je disala. Mlade osobe je podižu nadajući se da će preživjeti ranjavanje. Jedino prijevozno sredstvo bio im je motor. Nemoguće je bilo pomoći joj pa je Clara ispred Zdravstvenog centra nakon nekoliko minuta dovršila svoj hod. Bila je mrtva. Voljela je svoj posao, te djevojke, svoj poziv. U četrdesetoj godini života otišla je ta istinska stručnjakinja za prava žena... Pribrojena je dugu popisu branitelja ljudskih prava kojima je u ovoj pokrajini odrubljena glava.

Odakle nam dolazi ta kultura klanja ljudi? Zabadanja noževa u vratove žena, redovnica, i to usred dana? Nova učinkovita moda čiji su učitelji možda među nama. Potrebno je obaviti egzorcizme nad takvim pojavama.

Stanovništvo grada Bukavua, a navlastito ono iz župe *Mater Dei* postavlja pitanja i traži objašnjenja!

Pitaju se:

O trajnom srozavanju sigurnosne situacije uoči izbornih rokova u Demokratskoj Republici Kongo!

O jačanju nasilja te napada danju i noću na mirne stanovnike grada gdje vojnici i policajci bivaju sve brojniji i susreće ih se naoružane do zuba posvuda i u svako doba po ulicama i šetalištima!

O mirnom kretanju – pred očima i sa znanjem svih – vidljivo opasnih pojedinaca, ponekad već osuđivanih osoba koje su odslužile kazne u zatvoru, drogiranih pojedinaca koji leže po ulicama, nekada čak naoružanih duševno poremećenih osoba što napadaju prolaznike uz podrugljiv podsmijeh samih čuvara reda!

O sve većem broju kuća što prodaju žestoka alkoholna pića (*Kafanya mbio, Power 7, Kitoko*, itd.) u kojima se po cijele dane i noći drogiraju pojedinci željni kriminala! Tomu dekoru dodaje se neobjašnjivo zatvaranje kooperantskih ustanova i banaka što bez stida vuku za nos siromašne štetište i opća nesigurnost mladih bez zaposlenja. To je leglo koje stvara te pokretne monstrume koji pustoše i šire smrt po našim ulicama. U normalnim okolnostima netko bi morao preuzeti odgovornost za to teško stanje.

Stanovništvo zahtijeva objašnjenja:

O nastavku istražnog postupka za određene osumnjičenike nasilja; o razvratničkim ubojstvima; o otimačima dobara; o životu i fizičkom integritetu osoba koje su, tu i tamo, bile uhvaćene i izručene na milost i nemilost moćnih sudišta.

O postupku po kojemu se ponekad zateknu osobe lišene slobode kako slobodno hodaju ulicama i gradskim četvrtima te čine nove prekršaje.

Treba se prisjetiti da je čak i Monsinjur Nadbiskup bio napadnut u svojoj kući u noći. Više od godinu dana nakon toga osumnjičeni je nasilnik bio uhvaćen, ali obavještajna je služba šutjela o odgovornosti vlasti i o razlozima zbog kojih se dogodio taj čin. Kada se tako zbilom sa zelenim stablom, što će biti od suhoga? Pita se prolaznik!

Nalazimo se u posvema osobitom vrtlogu povijesti naše zemlje, u razdoblju golemih pologa i opasnosti. Potrebno je ostati budan i imati hrabrosti prokazati svakoga nositelja smrti koji živi među nama.

Da bi se izbjegla pravda naroda, sudske vlasti moraju ići do kraja u istraživanju i otkrivanju identiteta naredbodavaca i njihove umreženosti kako bi ih istrijebili u korijenu. Postoji opasnost da ćemo svi – nakon što smo bili očevidci i osudili kriminalca – uplašena pogleda otići svojoj kući kao da se u *Mater Dei* ništa nije dogodilo.

Sestra Clara Agano bila je vrlo čovjekoljubiva i požrtvovna. Njezina zauzetost za poboljšanje uvjeta života ženama potaknula ju je da provodi dane odgajajući i opismenjujući mlade i odrasle žene.

Razbojnik ju je iznenadio na tom njezinu poslu! Neka svatko i svi koji se zalažu za prava žena pronađu u njoj svoje istinsko nadahnuće.

Neka njezina duša počiva doista u Miru!

NADBISKUPIJA BUKAVU

B. P. 334

B U K A V U

N/R.: 883. 16/11/8

Posmrtna obavijest

Svim svećeničkim i redovničkim zajednicama, vjernicima Nadbiskupije Bukavu i svim ljudima dobre volje žuđenima Mira

Draga braćo i sestre,

s velikim zgražanjem obznanjujemo vam da je ubijena sestra AGANO Klara, članica Družbe školskih sestara franjevačka Krista Kralja, što se dogodilo jučer u utorak 29. studenoga 2016. oko 15 sati na mjestu njezine službe, u blizini crkve Mater Dei u MUHUNGU. Trenutačno njezino se tijelo nalazi u mrtvačnici HPGHB u iščekivanju istrage i pogreba.

RASPORED POGREBA

PONEDJELJAK, 05. prosinca 2016.:

- 09.00 Preuzimanje tijela iz mrtvačnice
 - 10.00 Izlaganje tijela u Katedrali
 - 11.00 Molitva Kongregacija koje djeluju u Biskupiji i posljednja počast svih nazočnih
 - 12.00 Posmrtno bdijenje Župa:
 - Župa MUHUNGU
 - Župa NGUBA
 - Župa IBANDA
- Pokreti Katoličke Akcije, Meditativne skupine i skupine Duhovnog produbljanja, Suradnici laici i Nove zajednice.

UTORAK, 06. prosinca 2016.:

- 09.00 Misa zadušnica u Katedrali
- 11.00 Polazak pogrebne povorke za LUHWINJU
- 14.30 Molitva i Odrješenje u župnoj crkvi u LUHWINJI
- 15.30 Pogreb na groblju Sestara franjevačka Krista Kralja

NB. Mole se svećenici celebranti da za Euharistiju donesu ljubičasto crkveno ruho.

U istom duhu jednodušnosti koja prožima našu nadu, izražavamo svoju duboku sućut cijelom narodu Božjemu koji je u tuzi s članovima rođene obitelji neprežaljene pokojne Sestre AGANO Klare. Neka njezina duša počiva u miru!

Bukavu, 30. studenoga 2016.

François-Xavier MAROY RUSENGO
Nadbiskup Bukavu

Sprovod s. Clare Agano Kahambu

Bukavu – Luhwinja, 6. prosinca 2016.

Nema onoga tko nije proplakao nad teškom smrću i tko nije došao pomoliti se, pokloniti se tako mladom životu prekinutom naglo i nasilno.

Život stane, stane i misao, razmišljanje; teku samo suze, teče samo vrijeme.

Od toga dana, toga tužnog utorka, ništa nam više nije isto, sve poprima drukčiju dimenziju. Promatraš život kao da je tren, da je obješen o tanku vrpcu. I pitaš se zar je *zbilja*. Onda se preneš, probudiš, osjetiš vlastito disanje i poticaj da se jednostavno mora hoditi dalje. Mi smo u hodu od utorka – ubojstva do utorka – pokopa proveli na puno kolosijeka: molitva, zajedništvo, izrazi sućuti, suosjećanje, doček obitelji, rodbine, prijatelja.

U ponedjeljak ujutro preuzeli smo tijelo naše s. Clare iz mrtvačnice i izložili ga u katedrali u Bukavuu. Mi, sve prisutne školske sestre s našim odgajanicama iz svih grupa, odale smo joj posljednju počast molitvom - dugom, usrdnom, skrušenom. Sve redovničke zajednice, svećenici, vjerni puk u tihom pohodu redali smo se i dan i noć, sve do utorka ujutro kad je počela euharistija. Otac Nadbiskup u konceleberaciji s više od 200 svećenika predvodio je misu u prostranoj katedrali koja je za toga euharistijskoga slavlja postala pretijesna za sav Božji puk.

Preko mise s. Mislava Prkić je pročitala životopis s. Clare Kahambu, a prije završetka mise njezin je ujak u ime obitelji zahvalio Bogu za darovani život svoje nećakinje. Zahvalio je Zajednici koja ju je primila i u kojoj se osjećala kao kod kuće. Rekao je: *Iako sada plačemo i oplakujemo, mi smo ponosni što je ona ostala vjerna do kraja.*

Naša s. Klara Šimunović, vrhovna poglavarica, koja se došla pokloniti žrtvi pokojnice, a i nama pomoći proći kroz teške trenutke, oprostila se od s. Clare dirljivim riječima, u ime cijele Družbe.

Na kraju je svećenik, koordinator katoličkih škola u cijeloj Nadbiskupiji, njih preko 430, održao posmrtno slovo onoj koja je sve svoje umijeće stavila na raspolaganje da bi mladarija – njoj povjerena – mogla imati svjetliju budućnost. Kako nijedna katolička škola nije radila tog dana, rijeke učenika, učitelja i ravnatelja slijevale su se prema katedrali da s molitvom na usnama kažu posljednji zbogom.

Poslije mise zaputili smo se u Luhwinju, našu kolijevku, naše gnijezdo. U hladovini velikog cedra iskopale smo grob našoj mučenici. Ništa nismo rekli, samo nijemi pozdrav, samo

molitva Bogu Višnjemu da, uz zagovor i Clarin i mnogih mučenika, u ovoj zemlji dođe mir. Da djeca naša mogu sretno živjeti, rasti, mirno spavati i pjevati Gospodu.

Sigurno je sestrin život i još više njezina smrt prevelika tajna da bismo ju mogli shvatiti i dokučiti. Ali vjerujemo da je isto tako velik Bog, neizmjeran, nemjerljiv. Velika je i vjera koja nam pomaže prihvatiti, podnijeti, prikazati i svakodnevno prikazivati sve ovo za dobrobit naroda i zajednice.

Nije dovoljno oprostiti ubojicama. Htjele bismo i željele da to nikad više ne ponove.

Gospodine, koji ćeš uskoro doći u prilici malenog Djetešca, usliši naše molitve!

s. Mirabilis Višić

Sjeme koje obilato rađa na njivi Gospodnjoj

Postoje trenutci u životima ljudi i zajednica koji ostavljaju neizbrisiv trag. Trenutci kada u potresnosti događaja iščitavamo vrijeme osobitog pohoda Gospodnjeg. Nasilna, mučenička smrt naše s. Clare Agano Kahambu u DR Kongu jedan je od takvih trenutaka koji se duboko zasijeca u povijest naše zajednice. Vijest o njezinoj smrti ostavila nas je kao krhka stvorenja šokirane i u nijemoj tuzi, ali vjerujem da nas je kao vjernice pročistila i otvorila vrata novoj milosti. Ujedinjene u molitvi, u Duhu Kristovom koji nadilazi sve granice, kroz ove dane osjećale smo neobičnu povezanost i jedinstvo Provincije i posebnu duhovnu bliskost sa s. Clarom, iako je gotovo nijedna od nas nije osobno poznavala.

Na dan njezinog ukopa u Kongu 6. prosinca, od s. Clare oprostili smo se misom zadušnicom i u samostanskoj kapeli na Lovretu. Euharistijsko slavlje predvodio je biskup hvarsko-bračko-viški i predsjednik Vijeća za misije Hrvatske biskupske konferencije mons. Slobodan Štambuk zajedno s nadbiskupom splitsko-makarskim mons. Marinom Barišićem, provincijalom franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, nacionalnim ravnateljem

Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj Antonom Štefanom i ostalim brojnim svećenicima. Uz lovretske sestre i sestre drugih zajednica Provincije, slavljaju su prisustvovala provincijalne predstojnice Mostarske i Bosansko-hrvatske provincije školskih sestara, provincijalke i sestre ostalih družbi koje djeluju u Splitu te prijatelji Provincije i misija.

U utješnoj propovijedi biskup Štambuk naglasio je neminovnost križa, teških i gorkih trenutaka u životu kršćanina, ali i njihovu trajnu i višestruku plodonosnost. Nakon misnog slavlja od s. Clare oprostila se provincijalna predstojnica s. Andrea Nazlić. Evocirajući uspomene na njihov nedavni susret upoznala nas je s detaljima njezinog života, njezinim predanim radom u službi najugroženijih. Naglasivši veličinu žrtve i mučeništvo kao krunu i vrhunac kršćanskog života, ohrabrujućim riječima od s. Clare oprostio se i don Anton Štefan. S nekoliko utješnih riječi sestrama se, na samom kraju, obratio i mons. Marin Barišić završivši ovo dostojanstveno slavlje.

Potresna su, kako reče psalmist, djela Gospodnja vidljiva u životima ljudi koji mu se posvetiše. Neproncljiva ljudskom

oku ostavljaju nas nijemima i punima strahopoštovanja pred otajstvom njegovih nauma. Jedno znamo: mučenička krv sjeme je koje obilato rađa divnim plodovima na širokoj njivi Gospodnjoj. Iako tužne, ponosne smo i zahvalne za plodonosni

život ove naše sestre kojim je obogatila našu Provinciju. Neka joj Bog, koji ju je suobličio slici svoga Sina, bude slava i vječna nagrada!

s. Marina Fuštar

PRONICATI DUBLJE

Čovjekoljublje

Mnogo više nego što je dijete svoga oca, svaki je čovjek dijete svog vremena, reče jednom netko jednostavnu istinu o određenosti čovjeka vremenom u kojem mu je dano živjeti. Nemamo razloga misliti da bi današnji čovjek umakao ovom životnom zakonu. Štoviše, lako je uočiti tragove koje vrijeme svojim duhom utiskuje u lik današnjeg čovjeka. Na lice suvremenog čovjeka, kako se čini, vrijeme je uklesalo izraz ravnodušnosti te on ne vidi ništa neobično u vječnoj izmjeni praskozorja i sutona, ništa začuđujuće u uvijek novom rađanju proljeća, ništa divljenja vrijedno u spontanosti djeteta. Njegovo lice nije u naporu traženja, neopterećeno velikim pitanjima više je nalik licu nehajnog djeteta koje ne ide dublje od površnog zadovoljenja vlastitih osjetila.

U vremenu prevlasti količine nad kvalitetom, forme nad sadržajem, imati nad biti, živi čovjek koji puno zna ali malo razumije. Žureći prečicama do sreće zaboravlja šutjeti, tražiti i čekati. Bez pitanja koja bi ga tjerala da istraži dubine i bez čežnje koja bi ga usmjeravala prema visinama u opasnosti je da, podloživši sebi sve, naposljetku izgubi sama sebe. Zatrpava se stvarima i prolaznim sitnim radostima da ne vidi prazninu koja se prolama u njemu i prijeteće čudovište straha hranjeno neodgovorenim pitanjima o smislu postojanja... I moglo bi se zacijelo naći još mnogo sumornih detalja na portretu suvremenog čovjeka. No ljepota (ili ono drugo) se nalazi uvijek u očima (ili, bolje, srcu) gledatelja. I dati ovako jednodimenzionalnu sliku čovjeka značilo bi, uistinu, biti dijete svog vremena s pogledom bez dubine i ljubavi. Čovjek je mnogo više od onog što površan pogled može vidjeti. Kršćanin to zna. Nikome kao njemu nije toliko poznato dostojanstvo, vrijednost i mogućnosti čovjeka. Da je dijete Božje on razumije ne toliko iz nauka koliko iz odnosa. Odnosa s Ocem. I gledajući retrospektivno na svoj život on vidi samo milost raspredenu u različitim nitima. Njemu je dano da u iskustvima

vlastitih nemoći, tama, lutanja upoznaje Boga koji čeka, podiže, oživljava i uvijek nanovo stvara. Boga s kojim je sve moguće. Boga koji se ne mijenja i od njega ne odustaje. Od svih čuda najčudnija mu je beskrajna, neuništiva i neshvatljiva Božja ljubav za čovjeka. I to svakog čovjeka.

Upravo iz ovog odnosa on brata čovjeka gleda u drugom svjetlu, donoseći mu radosnu vijest o Bogu koji ljubi. Za njega je čovjek otajstvo, široko i nepregledno. Ništa manje ni onda kad je, svojom ili tuđom krivnjom, slika čovjeka iskrivljena. I kad je lice čovjeka izobličeno kršćanin sluti onu istinsku sliku vjernu iskonskoj zamisli Stvoritelja. Ljubavlju i u tami vidi sjeme novog čovjeka. Ljubav mu daje novu perspektivu te on više nema potrebu svrstavati ljude u kategorije, lijepiti površne etikete radi lakšeg snalaženja, donositi olako sudove zbog lijenosti ili ravnodušja. Snažna i kreativna ljubav mu daje pravo rušiti zidove iznalazeći čudesne putove do srca drugog čovjeka...

Zvuči lijepo, no stvarnost se najčešće odvija po drugačijim scenarijima. Povijest spasenja, pa i naša osobna povijest (i sadašnjost), sadrži tek rijetke svijetle trenutke u moru neljubavi s različitim licima. No, unatoč unutarnjim otporima

i vanjskim dokazima protiv ove teorije, ljubiti brata čovjeka ipak nije nemoguća misija. Svjedočimo tome barem ponekad. Iz iskustva spašenosti, ljubavi i milosrđa Božjeg (i valjda jedino tako), moguće je sretno prijeći dugi put kroz tjesnace sebeljublja do širine sebedarja, od ravnodušnosti do čovjekoljublja.

Čovjekoljublje je, dakle, teška i trajna zadaća. Za kršćanina ono je imperativ a ne neka utopijska ideja ili jedna od opcija. Ne postoji (uz ljubav prema Bogu) ništa kršćanstvu svojstvenije od ljubavi za čovjeka. Zapravo, kršćanstva bez čovjekoljublja i nema. Njime je motivirano cjelokupno Isusovo djelovanje, njime su prožete sve njegove riječi i, na kraju, On stavlja kao kriterij ulaska u kraljevstvo

nebesko upravo djela čovjekoljublja. Na njemu sve stoji ili pada. Koliko baštinimo od Kristova Duha puno je vidljivije no što mi, likovi skriveni iza samoprijegornog rada i puni opravdanih razloga, obično mislimo. Čovjekoljublje je kao lakmus-papir koji ga nepogrešivo otkriva. I uvjerena sam da, iako blago nezainteresiran, čovjek s početka teksta dobro zna koga vidi videći nas: dijete nebeskog Oca ili još jedno dijete svog vremena.

I na kraju, neka nam za ispit savjesti posluži kratka molitva T. Šagi-Bunića: *Bože daj da u svakom čovjeku kojeg sretnem vidim lice koje će me suditi u posljednji dan.*

s. Marina Fuštar

Osuda bez krivnje

Bukavu. Nedjeljno jutro. Kiša svom silinom pljušti po razrovanim putovima. Blato se lijepi za cipele i vuče me k zemlji ne dajući mi napraviti pošten korak. Nas nekoliko sestara odlučile smo poći u zatvor slaviti misu s ljudima od kojih velika većina i ne zna kojom je krivnjom ondje.

Među mnogima, pogled mi zastaje na malenom dječaku ispijenih obraza iznad kojih mu velike oči još više dolaze do izražaja. Ima samo trinaest godina. Ukrao je jedan krumpir, jer je bio gladan. Trebao je umrijeti od gladi, a nije. I to je njegova krivnja. Osuđen, jer je bio gladan. Sada je gladan majčine ljubavi, očeve brige, tople riječi, normalnog života i nema pravo na obranu. Nema pravo na život djeteta. Nažalost takvih je mnogo i mnogi takvi su s njim u zatvoru.

Ušle smo u zatvorsku prostoriju bez prozora, neosvijetljenu. Tek pokoja zraka sunca probija se kroz šupljikavi zid te tako nekako i malo kisika ulazi u prenatrpanu prostoriju. Dok smo ulazile u nas je bilo uprto na stotine očiju punih pitanja i iznenađenja. Zar još netko misli na njih?

Ulazna pjesma. Sav se taj prostor pretvorio u ritam, melodiju slavljenja Boga koji je jedini pravedan sudac. U zanosu hvale poleti i koja suza. Teško je prozreti što se sada u njima događa. Možda su na trenutak zaboravili svoje jade i prepustili se osjećajima koje u njima buđi pjesma i molitva upravljena Bogu. Možda se javlja revolt prema onima koji su ih ovdje stavili a nisu trebali. Gledam ih i ne mogu shvatiti da se tako mogu veseliti. Ipak, tamo negdje u kutu stoji čovjek ukočena prazna pogleda, na licu mu ne možeš primijetiti ni jedan pokret, strah obuzme čovjeka i pri pomisli da ga pogleda. Bože, o čemu sada razmišlja? Kako se osjeća?

Promatram ljude koji tu godinama žive i nitko im ne može pomoći. Nema pomoći niotkud. Za ove ljude nema osude ni presude, nema je jer ih nema tko braniti, a većina su nevinna i ne bune se, jer nemaju kome. Bože, zar takvo nešto još postoji? Uvjeti u kojima žive ne mogu se ničim opisati ni usporediti a oni opet pjevaju i slave Boga. Pomalo me sram i pitam se koliko mi upotrijebimo sredstava, vremena, argumenata da se opravdamo i kada smo krivi, a kamo li kada nismo. Koliko suvišnih riječi, telefonskih razgovora da bismo dokazali da smo u pravu. Zašto oni to ne mogu? Zar im je uskraćeno osnovno pravo na obranu i zar postoji tolika okrutnost i bezakonje da mogu čovjeka doslovno ubiti i ne odgovarati?

Izlazim iz zatvora tužna i potresena onim što sam vidjela i pitam se po tko zna koji put toga dana: kako mogu pjevati pored tolike tuge koju nose? Prikazati ih Bogu jedino je što mogu. I dugo ću još razmišljati o dječaku koji je ukrao krumpir, pitajući se zašto ljude osuđuju zbog takve „krivnje“?

s. Andrea Nazlić

Slika koja se vidi i ona koja se skriva

Volim promatrati stare fotografije. Govore o vremenu koje je minulo i na neki način 'zaustavljeno' da se otme zaboravu. Što su više požutjele, to su dragocjenije, što ih je manje, to se više čuvaju. Doživaju u sjećanje ono što je 'slikano', utisnuto u dubinu bića, što u sadašnjosti možemo prebirati na nov način, s novim životnim iskustvom. Vode tamo gdje fotoaparat ne dopire.

Danas je mnoštvo fotografija. Jesmo li sposobni u tom izobilju razabrati, čuti što prenose? Ne želim reći da nisu potrebne. Drago nam je imati uspomene. I te će fotografije jednoga dana podsjećati na ono što se jednom zbilo. No, meni se nameće pitanje: koliko je prikladno fotografiranje za vrijeme liturgijskog obreda, na poseban način tijekom euharistijskog slavlja. Po mom mišljenju to se sukobi jedno s drugim. Ili ćemo biti raspoloživi za ulaženje u otajstvo zbilje koja nam se ponazočuje ili ćemo biti spremni za okidač fotoaparata? Nije li već Mojsije zabranio stvaranje Božjeg lika, jer se Gospodin ne može uokviriti ničim materijalnim? 'Slika', doživljaj, koji nastaje u našoj nutrini, daleko je važnija od one koja izlazi iz fotoaparata. Liturgijski obredi su zato da ulazimo u otajstvo Božje prisutnosti koja nam se dariva kroz obred. A to ulaženje je proces koji traži našu sabranost, poniranje u vlastiti život, u svoju nutrinu. Sva hodočašća, liturgijska zborovanja imaju za cilj – otvoriti se prisutnosti Nevidljivoga, otvoriti put spasenju Božjem, slaviti Boga koji nam se dariva, ovdje i sada.

Možda bi oni koji fotografiraju trebali tako obavljati taj posao da ne ometaju sabranost. Važan je liturgijski čin, a ne fotografiranje. Na nekim liturgijskim slavljinama previše je foto-reportera. Mislim da neke prizore i ne treba fotografirati. Važno je doživjeti. Neka naša nutarnja kamera bude spremna za primanje. Važnije je doživjeti nego fotografirati.

Što više budemo ulazili u bogatstvo života koje promatramo i doživljavamo iz svoje nutrine, tamo gdje se dotiču ljudsko i božansko, to će nam biti važnije da se nutarnja slika 'ne strese'.

s. Karolina Bašić

BOŽIĆNE ČESTITKE

On je mir naš! (Ef 2, 14)

Drage sestre i čitatelji Odjeka!

Neka nas Novorođeni ispuni obiljem svoga mira, te mognemo biti ono na što smo i pozvani: odvažni nositelji Njegovog mira! A nova godina nam bila bogata dobrotom i srdačnim milosrđem!

Pratio Vas osmjeh Novorođenog Kralja te se neizmjereno veselili na tom mladom ljetu!

Sestre iz Frankfurta

* * *

Bog stanuje u dobroti čovjeka prema čovjeku, u pomirenju i uzajamnom razumijevanju, u srdačnosti i blagosti. Bog je ljubav. Svim sestrama sretan Božić i blagoslovljenu 2017. godinu žele

sestre iz Knina

Radujte se narodi kad čujete glas, da se Isus porodi u blaženi čas...

Otajstvo Kristova rođenja neka nam bude svima nepresušni izvor milosti i snage. Vama drage sestre, kao i čitateljima naših Odjeka, želimo radostan i miran Božić te mirom i Božjim blagoslovom ispunjene dane nove godine.

Vaše sestre iz Glonna

* * *

Bože, koji si postao čovjekom; Čovječe i pravi Bože, dođi snagom obećanog Duha i okruni nas dostojanstvom djece Božje da istinski svetkujemo dan Tvoga rođenja!

Blagoslovljena vam proslava rođenja Gospodinova, našega Spasitelja i našega Kralja, a u korak s njome i nova, 2017. godina!

Vlatka Katkić, *postulantkinja sa s. Karolinom Bašić*

* * *

Čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu, *ispunjenu radošću*, vedrinom i mirom svim sestrama i čitateljima naših Odjeka žele sestre iz Omiša!

Rođenjem svojim brat si nama postao, nebo da bude domovina naša srca obnovi, duše nam privuci ljubavlju svojom.

Sretan Božić i blagoslovljene božićne blagdane, *te radošću*, mirom i ljubavlju prožete dane nove 2017. godine, uz tople pozdrave žele

sestre iz Trpnja!

* * *

Kad se Gospodin rodio od Djevice Marije odjeknuo je glas anđela: *Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima miljenicima njegovim.* Odakle da dođe mir zemlji ako ne po Kristu koji se rodio? Jer *On je mir naš.*

Drage sestre, neka sve nas, naše dobročinitelje i čitatelje Odjeka ispuni Krist svojim mirom.

Sretan Božić i novu 2017. godinu žele i čestitaju

vaše sestre s Lovreta

Radujte se u Gospodinu uvijek! ... Blagost vaša neka je znana svim ljudima! Gospodin je blizu! (Fil 4, 4-5)

Razmišljanje o otajstvu dolaska Gospodina, koji je uvijek tu, budi želju da svakoga od nas ispunja radost i blagost s njegove blizine te se obznanjuje u životu i djelovanju.

Neka nam je svima čestit vam Božić i blagoslovljena godina nova, drage sestre, prijatelji i dobročinitelji!

Vaše sestre iz Sinja

* * *

Zvezdano nebo noćas se blista, svi slavimo rođenje Isusa Krista, na nebu mjesec sjajni se zlati, Božji blagoslov neka vas prati!

Blagoslovljen Božić i obilje blagoslova u novoj 2017. godini žele vam

kandidatkinje Anđela Crnjac i Katarina Znaor
sa s. Lidijom Matijević

* * *

*I bio je Čovjek-Bog,
I dobar i drag i blag!
Kud prošla je njegova stopa,
Rastao milinja trag.*

Jeronim Korner

Drage sestre, kako li je blažen čas jer je Čovjek-Bog došao i pronio istinski mir svim ljudima dobre volje. Dopustimo da taj 'milinja trag' obilježi i srca svake od nas. S tom porukom svim sestrama u Provinciji želimo sretan Božić i blagoslovljeno novo ljeto,

vaše sestre iz Arbanasa – Zadar

* * *

Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj – Isus Krist, Gospodin. (Lk 2, 10-11)

Blagdan Božića otkriva nam Božju ljubav koja uzima tijelo čovjeka. Njegov sadržaj uprisutnjujemo svake godine, slavimo ga i radujemo se jer imamo Spasitelja – Isusa Krista. Po njemu svaki čovjek ima budućnost u Bogu.

Svim sestrama i čitateljima naših Odjeka, *sretan Božić i blagoslovljenu novu 2017. godinu žele i čestitaju*

sestre iz Kaštel Lukšića

Drage sestre,

u ove dane pune ljubavi, pjesme, prijateljstva, darova neka se nadasve Isus rodi u svakom srcu te okružene tom radošću dočekamo sretan i blagoslovljen Božić.

Žele vam iz Vrbaniceve 35

s. Eugenija, s. Željka i s. Mirna

* * *

Drage sestre!

Otajstvo Božića nemoguće je razumjeti bez nutarnjeg siromaštva.

Budimo ustrajne pronicateljice otajstva koje nam je Bog dao u svome Sinu.

Sa zahvalnošću i jednostavnošću slavimo Božić, proseći od Novorođenog milosnu i blagoslovljenu novu godinu!

Vaše sestre s Jordanovca

* * *

Izvedi narod slijep, premda oči ima, i gluh, premda uši ima...“ (Iz 43, 8)

Bistrim očima vjere i otvorenih ušiju srca pripravimo se za Spasiteljev rodendan.

Svim sestrama želimo sretan i blagoslovljen Božić.

Vaše sestre s Dobroga

Draga sestre i poštovani čitatelji naših Odjeka!

Kralj mironosni, Spasitelj Isus, svojim rođenjem donosi nam mir.

Primimo mir i živimo radosno šireći ga u svijetu kojim putujemo.

Sretan Božić i uspješnu i blagoslovljenu novu 2017. godinu

žele sestre iz Imotskoga

* * *

Draga sestre!

Dragi prijatelji naše Misije u DR Kongo!

Dijete nam je rođeno, Sin nam je darovan.

On je čvrsto uspostavljen u zakonu i pravdi sada i zauvijek. Rekao nam je u ovoj tajanstvenoj noći da je gospodar svega što postoji.

Molimo Njega da milost Božića i novog ljeta učini da sjeme, posijano u suzama i boli u godini 2017., urodi plodovima mira i istinske pravde.

Sretan Božić i blagoslovljena nova godina,

vaše sestre iz DR Kongo!

* * *

Primimo u svoja srca novorođeno Djetesce, neka Ono u njima nađe svoj divni dom. Živimo i gradimo novi Božji svijet!

Svim sestrama i čitateljima Odjeka želimo sretan Božić i blagoslovljenu novu 2017. godinu.

Vaše sestre iz Paga

NAŠI POKOJNICI

S. M. Jelena Štrbac

Ja znadem dobro: moj Izbavitelj živi i posljednji će on nad zemljom ustati. A kad se probudim, k sebi će me dići: iz svoje ću puti tad vidjeti Boga. Njega ja ću kao svojega gledati i očima mojim neće biti stranac.

Job 19, 21-27

U Zagrebu je preminula naša draga s. Jelena Štrbac. Božji naum s njezinim poslanjem ovdje na zemlji dovršen je u 85. godini života i 62. redovništva. Milostiv i dobronamika neka Gospodin bude njezinoj duši i podari joj mjesto među svojim odabranicima. Počivala u miru Božjem!

Oproštajni govor s. Tamare Bota, provincijalne zamjenice

U zoru Dana Gospodnjega 13. studenoga 2016. godine u Zagrebu je blago preminula naša draga s. Jelena Štrbac. Još u popodnevnim satima prethodnog dana svojim laganim korakom hodala je samostanskim hodnikom i s blagim smiješkom na licu susretala se sa sestrama. U razgovoru s njom nije se naslućivalo njezino iznenadno putovanje u dom Milosrdnog Oca. Ali, Božji naum s njezinim poslanjem ovdje na zemlji dovršen je u 85. godini života i 62. redovništva.

S. Jelena je morala često putovati zbog dužnosti prilikom nerijetkih premještaja. Na tom putovanju uspijevala se snalaziti u ovoj suznoj dolini pa vjerujemo da je isto tako pronašla put do Očevog zagrljaja, i predala mu *valižu* svog dobroćudnog

srca, u jednostavnosti, skromnosti i samozatajnosti kako je i živjela.

S. Jelena, krsnim imenom Marija, rođena je u Kosovu kraj Knina 27. travnja 1932. godine, uz još dvije sestre i brata, od oca Ilije i majke Anice rođene Bračić. Iste

godine krštena je u Kninu 2. svibnja. Bezbriznost njezinoga djetinjstva prekinuta je preranom smrću roditelja, a stric Nikola malu Mariju uzima pod svoje okrilje te joj nastoji pružiti toplinu obiteljskoga života.

Poput nebeske majke Marije i ona sve te događaje nosi u svom srcu s pogledom nade u ponovni susret s najmilijima u domu Nebeskog Oca. Djetinjstvo je provela rastući u dobi moralnoga življenja i vladanja koje su i drugi primjećivali. Živeći kršćanskim životom, nakon susreta s našim sestrama u Kninu, dana 29. kolovoza 1953. godine dolazi u Split u samostan na Lovretu želeći postati sestra franjevka.

Vrijeme postulature započinje u Splitu, 3. travnja 1955. godine te 4. listopada iste godine započinje godinu novicijata. Prve zavjete položila je 5. listopada 1956. a doživotne zavjete 5. listopada 1961. godine u Splitu na Lovretu.

S. Jelena je uvijek bila spremna poći tamo gdje ju je Provincija trebala, bilo to zgodno ili nezgodno. To potvrđuje njezino bogato djelovanje u više podružnica Provincije, uvijek kao marljiva i vrijedna švelja. Njezina prva služba je u franjevačkom samostanu u Makarskoj od 1956. do 1957. godine, zatim u Kapucinskom samostanu Gospe od Pojišana u Splitu od 1957. do 1958. te od 1958. do 1959. godine u samostanu franjevac konventualaca Sv. Frane na Obali. Godine 1959. s. Jelena odlazi u Nadbiskupsko Sjemenište Zmajević u Zadru gdje kao Marta i Marija djeluje do 1969. godine. Potom na kratko odlazi u Imotski. Godine 1971. s. Jelena odlazi u Rim, u vrhovnu kuću naše Družbe na Farnesini, gdje ostaje do 1976. godine. U Domovinu se vraća 1976. godine te u Segetu marljivo obavlja svoju dužnost sve do 1981. godine. Potom s. Jelena odlazi u Kaštel Lukšić gdje od 1984. do 1986. godine vrši službu kućne predstojnice. Iste godine, na molbu franjevac Provincije

Presvetog Otkupitelja, preuzima službu sakristanke u župnoj crkvi Sv. Gabrijela u Münchenu gdje djeluje do 1999. godine. Potom s. Jelena ponovno odlazi u Rim u generalnu kuću naše Družbe gdje je kao švelja na usluzi sestrama Rimske regije sve do 2007. godine. Iste godine s. Jelena dolazi u Zagreb u našu zajednicu na Jordanovcu gdje živi do svoga preminuća.

Unatoč brojnim zdravstvenim poteškoćama s kojima se s. Jelena strpljivo i predano nosila, do zadnjega dana rado je šivala i za sestre i za djecu u našem dječjem vrtiću na Jordanovcu. Svojim poteškoćama nikoga nije željela opterećivati već ih je samozatajno i smireno nosila, povjeravajući ih Gospodinu u svakodnevnoj molitvi i Euharistiji koja ju je nadahnjivala i krijepila.

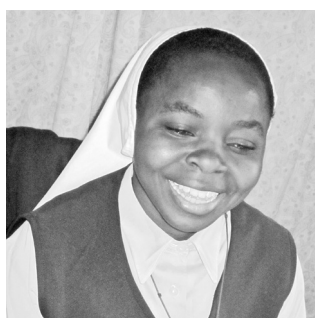
S. Jelena je bila žena jake vjere i čvrste nade. Ljubazna i susretljiva, uvijek spremna svakoj sestri učiniti uslugu prema sposobnostima i mogućnostima koje joj je njezino zdravstveno stanje dopuštalo.

“Ako s. Jelenu trebaš danas, ona je spremna već jučer” - znao je za nju reći fra Nedjeljko Šabić dok su djelovali u samostanu i župnoj crkvi Sv. Gabrijela u Münchenu. A ovako o s. Jeleni svjedoči njezina novicijatska susestra: “Uvijek skromna, bila je zahvalna za svaku pomoć i razumijevanje. Uvijek je znala opravdavati, opraštati i nikad ne osuđivati drugoga”. S. Jelena se radovala susretima s rodbinom kao i oni s njome; dijelila je s njima i radosne i tužne trenutke.

Duboko sam uvjeren da nema sestre koja nije primijetila i doživjela dobrotu, smirenost i susretljivost s. Jelene. Stoga nas je njezin iznenadni odlazak duboko potresao. Danas, dok se opraštamo od njezinih zemnih ostataka, sigurne smo da je na usnama svakoga tko ju je poznavao ona dragocjena riječ: Hvala! Draga naša s. Jelena, hvala Ti za zajedničke trenutke koje smo s tobom dijelile, za sve dobro

koje si ugradila u Zajednicu, prijatelje i Crkvu. Obogaćene smo što si bila sudionica našeg životnoga puta. Hvala Ti u ime svih prognanih, zatočenih, siromašnih za čije si se obitelji zauzimala za vrijeme njihova uzništva u godinama Hrvatskoga proljeća, a isto tako što si bila *nevidljivi most* i za vrijeme Domovinskog rata. Ostavila si nam divan primjer svjedočenja Božje blizine u odanom radu, samozatajnom trpljenju i smirenom ophođenju. Vjerujemo da Ti je Milosrdni Otac, koji Te je odabrao i pozvao, otvorio vrata vječnosti i tako Te nagradio za sve ono što si činila za ovozemaljskoga življenja.

Do ponovnog susreta u vječnosti! Počivala u miru Božjem!

S. M. Clara Agano Kahambu

*Jakosti moja, tebi ću pjevati, jer ti si, Bože, zaštita moja,
Bog moj, milosrđe moje.*

Ps 59, 18

U 41. godini života i 15. godini redovništva, dana 29. studenoga 2016. u Bukavuu u DR Kongu, nasilnom je smrću završila svoj ovozemaljski hod naša draga s. Clara Agano Kahambu.

Žalosna vijest o ubojstvu naše s. Clare brzo se pronijela među sestrama Provincije i Družbe kao i među prijateljima i dobročinitejima naših sestara u misiji u DR Kongu. Udaljenost prostorna nije bila zapreka bratskoj i sestrinskoj blizini koju su mnogi iskazali našoj Zajednici izrazima i brzojavima sućuti, molitvom i dolaskom na misu zadušnicu za s. Claru koja je slavljena u Domovini, u provincijalnom središtu na Lovretu 9. prosinca. Na isti dan se u domovini s. Clare u Bukavuu okupilo neizbrojivo mnoštvo vjernika na misi zadušnici i sprovodnom obredu kako bi iskazali posljednju počast i ljubav našoj – svojoj sestri koja je pridružena nebeskoj četi mučenika i svjedoka Božje neizmjerne ljubavi i milosrđa.

Euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup Bukavua msgr. François-Xavier Maroy Rusengo u koncelecijaciji s više od 200 svećenika koji su pristigli sa svih strana biskupije, kao i brojni redovnici i redovnice, među kojima je bila i naša s. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica koja se u ime Družbe i Provincije oprostila od s. Clare Agano Kahambu.

Oproštajni govor s. Andree Nazlić, provincijalne predstojnice

Na blagdan Svih svetih franjevačkog reda, 29. studenoga 2016. godine, o trećoj uri kad je i Krist podnio smrtnu muku i Ocu predao svoj život s križa, naša je draga s. Clara Agano Kahambu završila svoj ovozemaljski život te se po mučeničkoj smrti pridružila onima koji zauvijek žive u zajedništvu s Ocem.

S. Clara Agano Kahambu, krsnim imenom *Agano*, što znači *savez* rođena je 3. srpnja 1976. godine u župi Luofu, biskupija Butembo-Beni u DR Kongu, od oca Jean - Pierre i majke Anastasie Kahindo kao peto dijete u obitelji s desetero djece.

Bila je među prvim djevojkama iz Sjevernog Kivua koje su se odlučile za redovnički život u našoj zajednici. Imala je tada 24 godine. Bitno je napomenuti da je takav čin zahtijevao veliku odvažnost i hrabrost jer se trebalo, poput Abrahama, otisnuti iz poznatoga kraja i domaćega okruženja u nepoznato. Naime, sjever DR Konga ima sasvim drugačiji mentalitet, običaje, jezik... U afričkom kontekstu rečeno, sve je riskantno kad se iziđe iz uhodanoga stila života. Za mog nedavnog službenog pohoda sestričkim zajednicama u Misiji, u našem osobnom razgovoru pripovijedala mi je kako se odlučno upustila u tu avanturu svoga života, ne pitajući se previše što će biti sutra. Brinula se za svaki novi dan, očito prepuštajući Bogu ono što će donijeti sutra.

U našu zajednicu u Misiji u DR Kongu primljena je u kandidaturu 16. studenoga 2000. godine u Bukavuu; u postulaturu 5. kolovoza 2001. godine. Kanonsku godinu novicijata započinja 25. kolovoza 2002. godine. Doživotne je zavjete položila 2. kolovoza 2010. godine.

Prije dolaska u samostan završila je srednju školu. Nakon novicijata s. Clara je poslana na studij obiteljskog pastoralara u Bukavuu (2004.-2007.). Od dolaska u samostan i početka redovničkoga života pokazivala je sklonost radu s mladima. Stoga joj zajednica 2008. godine povjerava službu ravnateljice u srednjoj školi Ifendula u Luhwinji u kojoj predaje psihologiju, pedagogiju i vjeronauk. Na toj službi ostaje do 2013. godine kad je premještena u Bukavuu za ravnateljicu domaćinske škole Marie Madeleine koja od 2001. godine djeluje u prostoru župe Mater Dei u Muhungu.

S. Clara se u toj školi do zadnjega dana, dok na silu nije prekinuta njezina požrtvovnost, kao majka i sestra brinula za djecu i mlade, djevojke i žene koje iz bilo kojih razloga nisu mogle pohađati redovitu školu. Uz pouku omogućuje im da dođu do svjedodžbe o završenom osnovnom obrazovanju te one gotovo kao po čudu mogu nastaviti srednju školu i napredovati poput ostalih, redovitih učenika. Razlozi njihovoga kasnijeg školovanja različite su naravi. Uglavnom je uzrok siromaštvo ili briga o mlađoj braći i sestrama, a nažalost vrlo je utjecajan običaj da se djevojkama ne omogućuje obrazovanje jer su one radna snaga.

S. Clara je dobro poznavala problematiku diskriminacije s kojom se susretala. Bila je svjesna njihove ranjivosti, a i sama puno puta pogođena njihovom patnjom, svesrdno se zauzimala da se djevojke i žene školuju. Zajedno sa svojim kolegama profesorima učila ih je čitati i pisati. Osposobljavala ih je za život uvodeći ih u obavljanje raznih domaćinskih poslova. Njezina je misija bila učvrstiti ih u samosvijesti i dovesti ih do potrebitoga znanja, ključa bitnoga za uspjeh. Učenici su je iskreno voljeli i cijenili, usprkos ili možda zahvaljujući upravo tomu što je bila zahtjevna.

Njezinoj povezosti s učenicima i sama sam se osvjedočila kad sam sa s. Clarom posjetila djecu i djevojke u domaćinskoj školi Marie Madeleine. Ona je svakoga poznavala. S velikim mi je žarom željela pokazati svako dijete i predstaviti svaku osobu s njezinom sudbinom i potrebama. Dobro se sjećam lica djevojke koja zbog pretrpljenih trauma nije mogla ni govoriti. Ona ju je zadržavala da ostane u školi iako je znala da neće biti nekoga napretka. No, s tim nije ni računala. S. Clara je imala nakanu djevojku skloniti i očuvati od života na ulici.

Tko će nastaviti to poslanje skrbi o onima s ruba društva, diskriminiranima? Vjerujemo, poslat će Bog radnike u svoju žetvu koja je na afričkom tlu tako obilata.

S. Clara, bila je po naravi vedra osoba, plaha i suosjećajna. Svjesna svog karaktera i osjetljivosti za potrebe bližnjih kao i zahtjevnosti života u redovničkoj zajednici te odgovornosti potpunog predanja Gospodinu, željela mu se suobličiti svim srcem i biti mu vjerna cijeloga života. Od generacije djevojaka s kojima je dijelila prve samostanske dane rijetka je koja je ustrajala. Odustajanje drugih nju nije pokolebalo. Vjerno je nastavila hoditi putem predanja i rada na sebi. Kao redovnicu resila ju je ljubav prema zajednici i zajedničkoj molitvi. Od srca je slavila i svojim lijepim glasom pjevala Bogu. Njezino vedro lice, pretvoreno u osmijeh, bez puno riječi zračio je radošću srca.

Kroz dobrotu i miroljubivost koju je ponijela iz obiteljskoga doma – otac svjedoči da nije trpjela svađe i prepirke nego je radila na izmirenju - nazirala se njezina veličina, koje vjerojatno nije bila svjesna, iako je još kao dijete znala govoriti: „Kad odrastem bit ću poznata i priznata, iako sam niska rasta“. I uistinu, u Bukavuu su je dobro poznavali, osobito oni kojima je pomagala, kao i njihove obitelji. A po mučeničkoj smrti glas o njoj učinit će je među njezinim Kongoancima dobro poznatom po čovjekoljublju i priznatom kao onu koja se borila za prava žena, kako stoji u priopćenju Povjerenstva Pravda i Mir Nadbiskupije Bukavu u prigodi njezine nasilne smrti.

Ovozemaljski život s. Clare zaustavljen je u naponu snage. Nasilno. Beščutno planirano. Poslije jutarnje mise otišla je mirno na svoj posao ne sluteći nikakvo zlo. Dok je radila u svom uredu domaćinske škole u nazočnosti svjedoka napadnuta je i okrutno ubijena hladnim oružjem.

S. Clara je ostavila iza sebe puno otvorenih planova za budućnost, za pružanje pomoći djeci i ženama kroz domaćinsku školu koja joj je bila pri srcu kao sredstvo apostolske zauzetosti za malene i ugrožene. Stoga se osobito radovala planovima Provincije oko još većeg i boljeg unapređivanja rada domaćinske škole kroz uvođenje novih sadržaja i predmeta. U fokusu njezine dobrote bila su djeca, mladi i žene u potrebi.

Draga s. Clara, mučenice naše Provincije, hvala ti za svako dobro učinjeno čovjeku u potrebi. Blagoslovljena bila svaka tvoja žrtva koju si podnijela u radu i životu predanja Kristu u pripadnosti našoj redovničkoj zajednici. Primio te Otac nebeski u vječni savez gdje ćeš mu sa svima svetima do vijeka pjevati hvale, a po tvojoj nevinoj žrtvi neka izlije svoj blagoslov na tvoj kongoanski narod i na misijsko djelo naše Zajednice.

Počivala u miru Božjem.

s. Andrea Nazlić, *provincijalna predstojnica*

Propovijed biskupa hvarškoga mons. Slobodana Štambuka, predsjednika HBK za misije

O sati sumnje, sati bola
ko stvara taj vas kleti neće;
jer radosti su male svijeće,
iz vas raste aureola.

Slabašnu djecu radost rađa,
i njezin porod brzo gine,
a pjesme, rasplamsane bolom
gore ko svjetla za daljine.

Uzimam ove stihove našeg Cesarića želeći podcrtati težinu ovakvih momenata, posebno kad je riječ o odlasku jednog života u punini življenja. O sati sumnje! Zašto? O sati bola! Zašto? Ali tko stvara taj te kleti neće, jer radosti su male svijeće, a iz vas, iz bola, iz sumnji, iz nečega što iznutra izgara i traži svoj odgovor, oni su puno vrijedniji.

Da li tako čitati ovu smrt? Da li tako razumjeti ovaj čin, ne samo zbog toga što smo mi sada ovdje, nego inače u tjeskobnim trenucima smrti? U odgovoru dolazi u pomoć poznati, naš dragi Job koji se potužio, koji je poželio da se sve njegovo upiše, da se dlijetom u kamen ureže. Možda bi to isto i pokojnica rekla: „Od one moje zipke, ako je bila zipka, pa sve do sada, tko bi sve opisao moj put do ostvarenja jedne redovnice. I to redovnice Provincije Srca Isusova školskih sestara“. I kako domisliti onaj moment kad se suočila s nožem, s klanjem, s odlaskom s ovoga svijeta. Tko bi to sve skupa opisao!? Tko bi to mogao dovoljno razumjeti? Tko bi to mogao dovoljno domisliti da nije onoga što zaključuje Job: „Ja znam da moj Otkupitelj živi“. Ja znam da će on jednoga dana i mene i sve ostale uskrsnuti od mrtvih.

U poslanici Rimljanima Pavao nam progovara: „Nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire“. Ne bih htio razvijati duboku teologiju oko ovih riječi. Htio bih se uhvatiti teksta onakva kakav jest. Naša s. Clara nije živjela samo sebi i nije umrla samo sebi. Umrla je i svojim sestrama, umrla je tamo onim ljudima kojima je pomagala, umrla je onoj djeci kojoj je htjela ići u susret. Umrla je Crkvi ali i ona zna da njezin Otkupitelj živi. Ona zna da će njezin Otkupitelj učiniti sve da u kući Oca ima zagarantirano stanarsko pravo, da će tamo naći svoje mjesto. I to je, ne bih rekao samo utjeha vjere, nego to je duboka vjera koja zalazi u pore našega življenja i našega umiranja.

„O sati sumnje i sati bola, tko stvara taj vas kleti neće“.

Sestre drage, upravo dvije godine prije nego se ona rodila vi ste tamo zakoračile svojim misijskim korakom svjesne da je to put križa, svjesne da je misijski posao ono što u sebi nosi i križ i smrt i uskrsnuće.

Ovdje je s nama večeras nacionalni direktor i djelatnici Papinskih misijskih djela, ovdje je predsjednik misijskih djela pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji. U molitvi. Odlazak s. Clare svojevrsni je odlazak jedne ruže koja je stavljena u vazu Školskih sestara franjevki. Jedne ruže koja je htjela procvasti na slavu Božju i na dobro duša. I tu se opet događa ono „nije umrla samo sebi“. Umrla je jednom misijskom zamašaju, jer baš je bilo dobro što su

sestre bjelkinje povjerile jednoj sestri crnkinji da na svojim ramenima nosi ravnateljstvo naroda u kojem je izrasla ali i, nažalost, naroda koji ju je poslao s ovoga svijeta. Zato naša sućutnost ide svima vama ali, rekao bih, ide i svima nama. U cjelini uzevši, to je odlazak jedne misionarke koja je, vjerujemo, ispunila časno ulogu na ovom svijetu i, nadamo se, ide pripremiti vam mjesto u ulici Boga moga na broju 1.

Draga sestro Clara, koristim prigodu da ti čestitam skori Božić u nebeskoj slavi i da ti zaželim da Onaj koji se rodio na radost, bude i tebi radost. Ali istodobno i da svima vama rekнем: slaviti ćemo Božić, mi ovdje – i ona tamo. I neka to bude ona sveta, lijepa veza koja iz sumnje i boli ima svoj zdravi kršćanski odjek. Bio ti pokoj vječni i svjetlost vječna u tvojoj afričkoj zemlji. I sretan ti put u vječni stan Boga, Oca našega. Amen.

Govor vlč. Antuna Štefana, nacionalnog ravnatelja Papinskog misijskog djela u Hrvatskoj

Došli smo u Split zbog jednog razloga, a to je smrt naše s. Clare koja je bila članica franjevačke obitelji Školskih sestara. U dalekom Kongu živjela je kao redovnica posvećena Isusu i ljubavi prema svojoj braći i sestrama. Bila je odgajana od naših misionarki, iz našeg kraja, iz naše Domovine. I došli smo reći Bogu *hvala* za jedan prekrasan život jedne svete žene koja je posvetila svoj život za dobro svojeg naroda, ali i u isto vrijeme zahvaliti našim sestrama, našim misionarkama, koje su uložile puno truda, puno žara, puno žrtve života da bi ta sveta žena koja je danas mučenica mogla stasati i postati redovnica.

Naši misionari i misionarke diljem svijeta su ljudi koji su heroji naše vjere, ambasadori Isusove ljubavi. Svugdje po svijetu gdje idu siju dobrotu i radost. Nikad im osmijeh ne silazi s usta i puni su velike dobrote u srcu. Ništa im nije teško. To je ono što nas sve mora oduševljavati. Kad vidiš te svete ljude, a posebno žene, one su nešto jedinstveno u ovom svijetu. Mi muški – svećenici, biskupi – istina, mi smo isto veliki i važni, ali što je žena, što je Bog učinio od tog svog prekrasnog stvorenja, to je nešto posebno. Misionarke, još više. Nama misionarima je isto bilo teško, ali što su te žene sposobne podnijeti, to jednostavno ostanesh zabezeknut od veličine. Tako da te žene, heroine vjere, veliki su primjer svima nama kako treba živjeti pošteno do kraja i ne se predati, okretati, nego ići uvijek naprijed.

Sigurno su naše sestre dolje potresene, čuo sam ih. Svašta se tu, znate, plete po glavama. Svih ovih godina što su one dolje, preko četrdeset godina, uvijek su u opasnosti. Tamo je uvijek rat bio, no nikad nisu odande otišle, nikad. Previše vole Boga i ljude da bi otišle. Kome će ih ostaviti? Zato su te žene heroine naše vjere. Mislim da nam svima njihov primjer pokazuje kako trebamo ići do kraja, ne predati se u malodušnost i neprestana izmicanja iz svega što je teško i zahtjevno, nego se uhvatiti u koštac s problemima koji nas snalaze u životu, osobito u ovom crkvenom životu.

Evo, mi svećenici, redovnice, moramo biti na strani ljudi, moramo se boriti za njih, koštalo što koštalo. Ništa nam ne smije biti teško. Mislim da su upravo te misionarke i smrt ove velike žene posvećene Bogu, poticaj da se ne predamo i da damo sve od sebe. Zato smo potreseni, ali u isto vrijeme i ponosni. Ona je sad sretna. Zavidiš joj kako je uspjela zadobiti vijenac mučeništva.

Misionari vam žele čim prije postati mučenici. To vam je najljepši način davanja života za druge. Biti mučenik. Zamislite, ona je zaslužila to, kako je to prekrasno! Čovjek bi poželio isto. I mi bi to htjeli. Ali možemo. Postoji mučenička krv, ali postoji i mučenički život. Pošteno, do kraja. Dok ide tu smo. Za Boga i ljude i ne damo se. Tako ja mislim i vjerujem u to.

Zato, ako mi dozvolite još jednu riječ, ja bi zahvalio našim sestrama. Mi ovdje neprestano govorimo kako nemamo zvanja. Sigurno je da je u naših sestara franjevki isto takva poteškoća. Ali brojevi nisu važni kad se radi o Bogu. Da je jedan, vrijedan je kao tisuće i tisuće. Naše su sestre spremne upravo to, dati ono malo što imaju. Najradije bi čovjek čuvao te svoje sestre, trebaju nam i ovdje, ali ne. Bog nam ih je dao, Bog ima pravo na njih. Tako žive te naše sestre ovdje u Splitskoj provinciji i svugdje. Redovnice su dale svoj život Bogu i Bog ih je obdario takvom snagom da su spremne darivati i vlastite živote. Zato hvala vam, hvala našim sestrama, našim misionarima, našim redovnicama. Danas ih je 85 diljem svijeta. No ima i drugih o kojima uopće ne smijemo govoriti jer su u takvim zemljama gdje se ne smiju spominjati njihova imena. Ovih koje vi znate je 85 danas. Mladi su, ima nekih koji su nedavno otišli. Drugi će se vratiti, drugi će opet otići. Hrvatski narod sudjeluje u naviještanju radosne vijesti. Mi smo na putovima tih ljudi. I te žene kad ih vidiš, malene ali velike, velike, svete.

Hvala vam na svemu, dragi narode Božji, što molite za naše misionare i misionarke. Ali molite i za nas, biskupe, svećenike i časne sestre koji ostaju ovdje u Domovini. Trebaju nam vaše molitve da i mi budemo sveti poput naših misionara i misionarki. Onda će biti nešto od svijeta nas. A narod ovaj naš u kojem živimo, zaslužuje dobre i svete svećenike i redovnice. Hvala vama, dragi slušatelji i gledatelji, i budite dobri i ne dajte se. Život ide dalje, učinimo nešto lijepo da ostane nešto lijepo iza nas.

Sestre naše Družbe

S. M. Teobalda Zanjковиč, živjela 100 godina, u Družbi 82 godine preminula u Rimu, 17. listopada 2016.

S. M. Judita Kaučić, živjela 82 godine, u Družbi 56 godina preminula u Brezju, 9. studenoga 2016.

Rodbina sestara

Srećko Marušić, brat s. Andrijane i s. Aleksije, preminuo 15. listopada 2016.

Marko Radas, brat s. Sabine, preminuo 3. prosinca 2016.

Dirnuta pažnjom i iskrenom sućuti povodom smrti moje voljene tete s. Jelene, zahvaljujem s. Andrea Vama i svim sestrama koje ste uveličale njezin posljednji zemaljski ispraćaj.

Hvala mojim dragim sestrama iz kuće Jordanovac 55, sestri Bonifaciji veliko hvala na nesebičnoj pomoći.

Neka nas čuva dragi Bog, a mojoj teti svjetlost vječna svijetlila, čuvali je anđeli. Počivala u miru Božjem!

Tatjana

Drage sestre!

U ime naše obitelji iskreno zahvaljujemo svakoj od vas koje ste molitvama i svojom prisutnošću na posljednje ovozemaljsko počivalište ispratili našeg dragog brata Srećka. Neka mu Milosrdni otac dobrotivo oprostí sve propuste i udijeli vječni počinak u svojoj blizini, a mi ćemo zajedno s vama i nadalje moliti za njegovu dušu.

Vaše zahvalne s. Aleksija i s. Andrijana

Drage sestre!

Prigodom smrti moga brata Marka, iskazujem vam veliku zahvalnost zajedno s mojom braćom i sestrama s njihovim obiteljima na iskazima sućuti, molitvama. Također hvala što ste bile uz nas na sprovodu. A dragom mom bratu želim da počiva u miru i radosti Božjoj.

s. Sabina Radas

LIST DRUŽBE

Školske sestre franjevke Krista Kralja

Godina XX. studeni, 2016. Br. 3 (55)

Iz Generalne kuće

Vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović krajem lipnja vratila se u Generalnu kuću nakon niza redovitih provincijskih kapitula kojima je predsjedala. Nakratko smo u zajednici bile u punom sastavu. Ljetni mjeseci bili su vrijeme za odmor, duhovne vježbe i redoviti rad.

Sudjelovanje u nekim crkvenim događajima, posebno onima koji se tiču redovničkog života, dio su naše službe.

S. Klara, kao članica Vijeća, u pratnji s. Ane Antolović, predstavljala je Međunarodnu franjevačku Konferenciju braće i sestara Trećeg samostanskog reda (CFC-TOR) na Međunarodnom susretu povodom 30. obljetnice Duha Asiza koji je održan od 18. do 20. rujna 2016. u Asizu na temu *Žeđ za mirom: Religije i kulture u dijalogu*.

S. Maryann Dosen sudjelovala je na sastanku Udruge Karizmatske obitelji održanom u Rimu 4. i 5. studenog 2016. godine. Osim predstavnika iz generalnih kuća pridružili su im se članovi koji su odgovorni za skupine laika, njihovih suradnika. Ciljevi susreta bili su: bolje upoznati Karizmatske obitelji; podići svijesti o zajedništvu, formaciji i suradnji; značajnije djelovati u evangelizaciji u skladu s vlastitim karizmama.

Sestre iz Latinske Amerike, s. Eva Arévalo i s. Gregoria Sušnik, imale su priliku sudjelovati na misi u prigodi kanonizacije Cura Brochero (José Gabriel del Rosario Brochero 1840.-1914.) prvog sveca koji je rođen i umro u Argentini. Također su sudjelovale u proslavi 200. obljetnice neovisnosti Argentine u Rimu u organizaciji Veleposlanstva Republike Argentine pri Svetoj Stolici.

Velika radost za sveopću Crkvu bila je i kanonizacija svete Majke Terezije iz Kalkute. Neke od nas imale su milost nazočiti tom velikom događaju 4. rujna na Trgu svetog Petra.

Podijelit ćemo također s vama i dva jednostavna, ali važna trenutka našeg života u zajednici.

U povodu 147. obljetnice utemeljenja naše Družbe, 13. rujna, razmišljale smo nad nekim tekstovima iz *Pisma Majke Margarite* i knjige *Na tragu stopa Majke Margarite* koji govore o počecima Družbe. U svečanoj euharistiji zahvalile smo na plodnosti naše redovničke obitelji i molile Gospodina da vodi naše poslanje i u budućnosti.

Razmišljanjima o enciklici pape Franje *Laudato si*, koju smo uzele za naše odgojno-informativne susrete, postale smo svjesnije vrijednosti i svetosti svih stvorenja. Zato smo dale posebno značenje *Svjetskom danu molitve za skrb o stvorenom* koji se obilježava 1. rujna. Te večeri okupile smo se ispred kuće, među zelenilom i zvucima stvorenja – cvrkuta ptica i dječjih glasova iz obližnjeg parka – i uzdigle Bogu Stvoritelju večernje pohvale.

Međutim, velike sile prirode također se mogu pokazati destruktivnima, kao što se dogodilo u središnjoj Italiji u potresima 24. kolovoza i 26. listopada. Dramatične slike su obišle cijeli

svijet. Potrese smo osjetile u Rimu i Grottaferrati. Nastavljamo biti povezane, osobito molitvom, u boli tolikih ljudi koji pate zbog gubitka svojih najmilijih, domova i svih materijalnih dobara te su zbog ponavljanja potresa pretrpjeli veliku traumu i stres.

Imale smo milost 17. listopada 2016. biti blizu, zajedno sa sestrama Rimske regije, s. Teobaldi Zanjковиč koja je u dobi od sto godina i 82 godine redovničkog života bila pozvana prijeći u kuću Očevu. S. Teobalda bila je jedna od prvih sestara koje su došle u Rim 1943. godine. Svojim radom pomogle su Generalnoj kući nakon što je uslijed ratnih zbivanja premještena iz Maribora u Rim. Zahvaljujemo Gospodinu za sve dobro koje joj je podareno, a preko nje i mnogim ljudima kojima je predano služila.

Dok vi pripremate i slavite izvanredne provincijske kapitule, mi nastavljamo pripremu za sljedeći Vrhovni kapitul. Ostanimo povezane u uzajamnoj molitvi.

s. Maryann Dosen

Iz Mariborske provincije

Proslava Dana Družbe i svetkovina svetog Franje bili su prigoda za našu međusobnu povezanost kroz molitvu i čestitke. Pred nama je završetak Godine milosrđa i svetkovina Krista Kralja, koji će nas na poseban način ponovno povezati jedne s drugima.

Evo nekih vijesti iz posljednjeg razdoblja.

Sestre pastoralne komisije imale su 11. lipnja svoj posljednji sastanak u pastoralnoj 2015./2016. godini koji je održan u cistercitskom samostanu Stična. Dio dana bio je posvećen osobnoj molitvi i promišljanju. U manjim skupinama razgovarale su o pastoralnom djelovanju u protekloj godini. Moleći Psalam 51 prošle su kroz Sveta vrata bazilike u Stični. Kasnije su otišle do obližnjeg mjesta Ivančna Gorica gdje su u kapelici župne crkve svetog Josipa za vrijeme euharistijske žrtve zahvalile za sva dobročinstva u protekloj pastoralnoj godini. Župnik Jurij Zadnik u homiliji je istaknuo lik sv. Bakhite, čije se relikvije čuvaju u kapeli, a sestre su ih častile nakon mise. Ova skupina ponovno se susrela 18. rujna, ovaj put u Trebnju, kako bi vrjednovala pastoralni rad s djecom, mladima i odraslima za vrijeme ljetnih praznika. U Brezju i u Repnjama kroz tri tjedna održane su za djevojke radionice iz domaćinstva; u Kanjem Dolu održano je osam ljetnih kampova za djecu, upriličeno hodočašće i obilježen Dan zahvalnosti. Sestre su sudjelovale u programima za mlade u raznim župama, na Svjetskom danu mladih u Poljskoj, na seminaru za obitelji na moru, u duhovnim vježbama, organizirale su hodočašće biciklima s mladima i još puno toga vrijednoga.

U subotu 18. lipnja susrele smo se sa sestrama triju slovenskih provincija u Koruškoj u Austriji. Posjetile smo različite crkve u dolini Zilja i naučile puno zanimljivosti o duhovnoj i kulturnoj baštini tih mjesta. Zahvalne smo sestrama Austrijske provincije za ovaj brižno pripremljen dan.

U Repnjama 13. kolovoza održana je proslava zlatnog jubileja redovničkog života s. Dominike Jereb, s. Zore Globlek, s. Rozalije Reberc i s. Mirjane Soko. Euharistijsko slavlje, zajedno

sa svećenicima, predslavio je mariborski nadbiskup mons. Alojzij Cvikl. Skladno pjevanje sestrinskog zbora i zvuk zvona uzveličali su ceremoniju. Dana 1. listopada s. Savija Lesjak proslavila je u svojoj zajednici u Brezju 60. obljetnicu. Zahvalne smo Bogu i jubilatkinjama za dar posvećenog života i vjernost pozivu.

Još jedan lijepi nedavni događaj bio je Dan Provincije u Kući matici u Mariboru 8. listopada. Susret je započeo u crkvi svetom misom, koju je slavio mons. Bernard Geršak, ekonom iz nadbiskupije, koji inače redovito slavi misu u ovoj zajednici. Na susretu je s. Aleša Stritar izlagala temu *Dinamika duhovnog rasta u redovničkoj zajednici*, što je bio sadržaj njezinog pismenog rada i završnog ispita studija duhovne formacije na Bogoslovnom fakultetu u Ljubljani. Tumačenje s. Aleše bilo je isprepletano tekstovima iz Biblije i pitanjima o kojima smo osobno razmišljale u manjim skupinama. Način na koji živimo svoj posvećeni život s prolaskom vremena ne čini nam se nešto posebno, naviknemo se i ne cijenimo ga dovoljno. Stoga su dragocjeni razni poticaji, kao što je ovaj susret, kako bismo ponovno postale svjesne bogatstava od kojih živimo. U popodnevnim satima hodočastile smo u franjevačku crkvu u Maribor i prošle kroz Sveta vrata svetišta Majke Milosrđa gdje smo izmolile Večernju. Dan je bio dobro organiziran i sadržajan. Bogu hvala!

Od 28. do 30. listopada u Repnjama je održan međuprovincijski susret sestara juniorki na temu *Budimo na hvalu slave Njegove*. Okupilo se 20 mladih sestara sa svojim odgojiteljicama iz Mostarske, Splitske, Bosansko-hrvatske, Tršćanske i Mariborske provincije. Sestra Ivanka Mihaljević iz Bosansko-hrvatske provincije pripremila je bogati sadržaj. Glavni lik susreta bio je sveti Franjo i njegov program života: živjeti Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista. Osim poticaja za duhovni rast, što sestrama puno znači, ovo je bila prilika za razgovor i zajedništvo. Sve to obogaćuje međusobno razumijevanje i produbljuje pripadnost Družbi. Zadnji dan hodočastile su u marijansko svetište u Brezju, obišle skijaški centar Planica poznat po skokovima u vis i Bledsko jezero. Zahvalne Bogu za sve što su doživjele u ovim danima, sestre su se vratile u svoje zajednice.

Na blagdan Preobraženja, 6. kolovoza 2016., Gospodin je iznenada pozvao k sebi s. Aleksandru Kuri. U središtu stvorenja koja je jako voljela, u zagrljaju mora, otišla je u vječnost. Mnoge sestre su je poznavale jer je obnašala različite odgovorne službe u Provinciji i u Družbi. U vjeri je nastojala prihvaćati različite zadatke koji su se od nje tražili tijekom njezinog života: u zajednici, u apostolatu početnog odgoja, u upravnim službama u zemlji i inozemstvu. Cijel život nastojala se svidjeti Gospodinu i biti Mu blizu. Sada Ga može gledati licem u lice.

U nadi da se Bog u svojem milosrđu obraća svakome od nas, svim sestrama želimo mir i dobro te blagoslovljeno vrijeme Adventa.

s. Mira Rožanc

Iz Splitske provincije

S vama, drage sestre diljem Družbe, želimo podijeliti jeku iz zemljopisno najudaljenijeg dijela Provincije, iz misije u DR Kongu. Tijekom ljeta pet djevojaka je primljeno u kandidaturu, pet kandidatkinja u postulaturu, dvije postulantkinje su započele godinu novicijata, četiri novakinje su položile prve privremene redovničke zavjete, a tri su sestre obnovile zavjete. Hvala Bogu za sve koje poziva i koje mu se odazivaju, za misijsko djelovanje naših sestara koje se osnažuje i domaćim sestrama.

Naša povezanost s Misijom također se očituje prisutnošću sestara misionarki koje dolaze provesti svoj odmor u Domovini kako bi se obnovile tjelesno i duhovno. Ovoga ljeta s nama su bile s. Blaženka Barun i s. Romana Baković.

Tijekom listopada i studenoga s. Andrea Nazlić, provincijalna predstojnica, bila je u službenom pohodu sestrama u DR Kongu. Bio je to njezin prvi susret 'uživo' s cijelom misijskom zajednicom sestara.

A sada, evo, nešto i iz provincijalnog središta. Hvale je vrijedna inicijativa najmlađih, odgajnica, koje već nekoliko mjeseci svake prve subote u mjesecu od 22 do 23 sata mole svetu uru za nova duhovna zvanja. Dakako, pridruži im se i poneka sestra. Svakog drugog ponedjeljka u mjesecu u kapeli Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu organizira se molitveno bdijenje u večernjim satima i na njemu redovito sudjeluju naše odgajnice i sestre, a 10. listopada pripremile su i animirale susret.

Ove godine u kandidaturu su primljene dvije djevojke, što nas je posebno obradovalo. Eto, malim koracima idemo naprijed! Imamo jednu postulantkinju i tri sestre s privremenim zavjetima. Imale smo također slavlje doživotnih zavjeta. Još smo bogatije sa sestrama jubilatkinjama: jedna je sestra proslavila biserni, dvije dijamantni, a osam zlatni jubilej redovničkoga života. Bogu hvala za sve njih!

Zlatni jubilej – 50 godina postojanja doma za starije i nemoćne osobe *Marienheim* u Glonnu u Republici Njemačkoj i 50 godina rada sestara u njemu – proslavile smo sredinom rujna. Uprava Doma i tamošnje sestre priredili su dolično slavlje na kojem se okupio veliki broj sestara iz Hrvatske, uglavnom onih koje su djelovale u *Marienheim*-u. Svojim požrtvovnim radom od samog početka postojanja Doma pa do danas *njegujući lica starih i nemoćnih sestru su oblikovale lice Doma i malenog grada Glonna*, kako reče jedna sestra, sudionica slavlja koja je svojedobno i sama tu radila. Sestre su doista dale posebno obilježje tom djeliću zemaljske kugle gdje se sastaju patnja i umiranje s rađanjem za vječnost.

Ove godine obilježavamo i 50 godina života i djelovanja sestara u vlastitoj kući u Sinju, koja se nalazi nedaleko od svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske, najpoznatijeg marijanskog svetišta Južne Hrvatske u kojem sestre djeluju dugi niz godina. Svoje djelovanje u Sinju započele su 1920. u Franjevačkom sjemeništu.

U Godini milosrđa bilo je različitih okupljanja na razini mjesne i šire Crkve. Posebno bih istaknula Redovničke dane koji su na temu *Kultura milosrđa* održavani u više naših gradova, a sestre su sudjelovale na njima prema svojim mogućnostima.

Na samom izmaku Godine milosrđa, 19. studenoga, kao Provincija želimo se na poseban način izručiti Božjem milosrđu da ga 'zadržimo' u svojim srcima i odnosima, te ćemo tom

prigodom upriličiti posebni program duhovnog sadržaja i međusobnog druženja u koji će biti uključene sve zajednice.

s. Karolina Bašić

Iz Tršćanske provincije

Drago mi je da vam mogu pripovijedati o brojnim lijepim iskustvima koje smo doživjele u posljednjih nekoliko mjeseci u našoj Provinciji.

U Godini Božjeg milosrđa dobile smo milost oprostjenja i oproste Svete godine, bilo pojedinačno, bilo kao zajednica. Hodočastile smo prošavši kroz Sveta vrata s prvopričesničkom djecom i krizmanicima, sa svim redovnicama i redovnicima zajedno s biskupom, bolesnima, našim župljanima, kao i slovenskim vjernicima na nedjelju zahvale. U tijeku duhovne obnove s mladima u Camporosso od 16. do 20. kolovoza hodočastili smo Gospi u Lussai/Višarje, gdje smo prije prolaska kroz Sveta vrata najprije slavili sakrament pomirenja i tako primili Božje milosrđe. U našem Zavodu Svete Obitelji u Gorici tijekom Svete godine ljudi su često navraćali u *Oazu Božjeg milosrđa*.

Dok pišem za List Družbe, provincijalna predstojnica s. Andreja Kete nalazi se u posjeti našim sestrama u Aleksandriji i Kairu. U pratnji joj je s. Suzana Masten, a otputovale su 31. listopada. Pratimo ih molitvom. Neka dobri Bog blagoslovi njihov susret sa sestrama u Egiptu.

Mnogim je sestrama već poznato da smo dobile pomoć Bosansko-hrvatske provincije – 23. kolovoza došla nam je u ispomoć s. Gabrijela Tomas, u pratnji provincijske predstojnice s. Kate Karadža i provincijske ekonomice s. Mladenke Ćurić. S. Gabrijela je oživjela našu redovničku zajednicu i olakšala skrb o bolesnim sestrama, a posebno u medicinskoj njezi s. Kristine, s. Maristele i s. Stanislave. Zahvalne smo vrhovnoj predstojnici s. Klari Šimunović i Provincijskoj upravi Bosansko-hrvatske provincije koja je prepoznala naše potrebe.

Drago nam je da je s. Faustina Nashaats s velikim uspjehom završila katehetsku školu. Zajedno s ostalim polaznicima dobila je diplomu tijekom svečanosti u Monte Santo. Ona i s. Justina Gad Elsayed obnovile su 8. rujna svoje privremene zavjete.

Na blagdan svetog Franje 4. listopada slavljen je svečano liturgijsko slavlje u povodu zlatnog jubileja naše provincijalne predstojnice s. Andreje Kete.

Dana 16. listopada u katedrali San Giusto bio je svečani zaključak V. biskupijske sinode koja je trajala tri godine, za koju smo se pripremale molitvom tijekom cijele godine. I naše sestre su sudjelovale na sjednicama. Sinoda nam je dala različite smjernice koje će nam pomoći nositi, s novom snagom, Radosnu vijest i Kristovu nadu čovjeku današnjice, a posebno marginaliziranim.

Od mjeseca rujna u našim kućama u Trstu i Gorici u popodnevnim satima je uvijek vrlo živo, radosni glasovi učenika odzvanjaju posebno u dvorištu, gdje se oni igraju prije odlaska u učionicu za nastavu poslije škole.

Iz Trsta se također čuju pčele. Ako se sjećate, prije nekoliko godina se je nastanio u našem vrtu roj pčela, izvorna slovenska vrsta, takozvane *Kranjske sivke*. Prošle godine ova se obitelj umnožila, a zatim prepolovila. Ove godine, dvije obitelji marljivo su prikupljale sve što je bilo slatko i tako se nakupilo 75 kg meda, kao i 10 kg zaliha hrane. Nevjerojatno je za što su sposobne ta mala stvorenja. Ako navečer približite uho košnici, možete čuti kako pčele s krilima trepere i tako pridonose sazrijevanju meda. Ova buka je kao odjek molitve što dolazi iz daljine.

Šaljemo vam srdačne i slatke pozdrave te vas pozivamo da oponašate pčelice u molitvi i u radu!

s. Gabrijela Koncilja

Iz Lemontske provincije

Prema temi našeg Kapitula *Pozvane BITI milosrdne*, mi sestre Lemontske provincije, u svojim srcima pokušavamo nositi milosrđe jedna drugoj i prema svima koje susrećemo kroz obnovljeni duh ljubavi.

Sestare naše Provincije većinom žive na našem *brdašcu* u Lemontu osim četiriju; dvije žive i rade u Jolietu a dvije u Napervilleu. I naravno, s. Maryann Dosen koja je u Generalnoj kući. Ako želimo sići s našeg *brdašca*, potreban nam je auto, a ponekad čak i vozač. To nas ne obeshrabruje u vršenju apostolata u duhu milosrđa i ljubavi, na različite načine.

Sveta Majka Terezija iz Kalkute jednom je prigodom rekla: „Svi mi ne možemo činiti velike stvari, ali smo u stanju činiti male stvari s velikom ljubavlju.“ Osim našeg apostolata u Lemontu i drugdje, neke sestre se darivaju kao volonterke čineći male stvari u našim zajednicama.

Nedavno je s. Paula Nasenbeny provela tjedan dana na Sveučilištu Lewis (Univerzitet Christian Brothers) u svojstvu duhovne voditeljice jednog mladog studenta. Ovo nije prvi put da se ponudila sudjelovati u duhovnim obnovama u sklopu programa studentskog pastoralara. Svaki dan se susretala sa studentom na molitvi, u razgovoru i promišljanju.

S. Kathleen Vugrinovich jednom tjedno dobrovoljno daruje svoje vrijeme učenicima iz Škole Bezgrešnog začeca, gdje posebno pomaže onima kojima je potrebna dodatna pomoć u čitanju i u vještinama iz društvenih znanosti.

Jednom mjesečno s. Ann Barbara Plavac ide u *Plymoth Place* – starački dom gdje se susreće sa šticićima, među kojima su njezin brat i snaha. S njima sudjeluje na misi, a zatim i na molitvi krunice.

Iako s. Alexine Brdas ne izlazi izvan *brdašca*, njezini šalovi svakako idu van. U samostanu svetog Josipa svaki dan radi u kukičanju šarenih šalova za zimu koji se potom isporučuju siromašnima kroz akcije u župama i preko naših suradnika za izbjeglice, koje dolaze na prostor nadbiskupije Chicago.

Neke od naših sestara pridružuju se župama Lemonta kako bi pomogle u akciji organizacije *Hranimo gladnu djecu*, pripremaju torbe koje se šalju u mnoga mjesta širom svijeta.

Ponekad je sama naša prisutnost dar za druge. Naše sestre posjećuju nekoliko župa u kojima su ljudi zahvalni što ih vide i što mogu razgovarati s njima. Nazočne smo ne samo na svetoj misi, nego sudjelujemo u animiranju molitve i na raznim susretima.

Naše sestre koje rade u župama također nađu vremena za volonterski rad sa zatočenicima. S. Francine Hribar volontira u *Kolbe House* kroz službu zatvorskog pastoralata. S. Marjorie Westendorf u župi sv. Petra i Pavla dobrovoljno poučava vjeronauk i priprema misna slavlja za djecu.

I u Lemontu ima puno aktivnosti. S. Barbara Markovich i s. Mary Terese Giblin nastavljaju s razvitkom programa u Centru za duhovne obnove. S. Therese Ann Quigney također sudjeluje u realizaciji programa.

Ulažući svu svoju energiju s. Cynthia Ann Drozd i njezini velikodušni suradnici upriličuju trenutke zabave za štíćenike Doma. Osim mjesečnih večera za blagdane i za sportske timove iz Chicaga, organiziraju posjete i izlete izvan *brdašca*. Buddy, pas iz Alvernia Manor, uvijek je spreman prihvatiti štíćenike i goste, posebno one od kojih primi kolačić.

S. Lois Matusiak i s. Francine rade na projektu koji će ponešto i promijeniti na našem *brdašcu*. Neka stabla su uklonjena i zamijenjena novima. Izgrađene su nove stube i nogostup uz garažu. Bit će potrebno još mnogo drugih radova u nadolazećim godinama, s obzirom da je to veliki projekt.

I tako, vaše sestre iz Lemontske provincije nastavljaju svoje poslanje u svakodnevnim poslovima, bilo na brdašcu, bilo izvan njega, radeći male i velike stvari s velikom ljubavlju.

s. Kathleen Vugrinovich

Iz Mostarske provincije

Na razne načine gajimo povezanost triju provincija hrvatskog govornog područja. U duhovnom centru *Biskup fra Paškal Buconjić* u Bijelom Polju krajem lipnja 2016. održane su duhovne vježbe za kandidatice Bosansko-hrvatske, Splitske i Mostarske provincije. Duhovne vježbe predvodio je fra Ivan Landeka ml., OFM na temu *Milosrdni kao Otac*, a sudjelovalo je trinaest kandidatica u pratnji svojih odgajateljica.

Udruga *Hrvatske izvandomovinske lirike*, osnovana u New Yorku 2000., održala je Šesnaeste susrete pjesnika HIL-a u Solinu od 24. do 26. lipnja na temu *Po njemu si sve što jesi*. Na susretu se kroz pjesnički opus uz krasnoslovlje pjesnika predstavilo i devet novih članova među kojima je i naša s. Lidija Glavaš.

S. Branka Perković završila je dvogodišnji studij na Papinskoj akademiji Alfonsiana, Institutu za Moralnu teologiju u Rimu i obranom magistarskoga rada na temu *Važnost odgoja za bračnu vjernost u 'kulturi prolaznoga'* 25. lipnja 2016. stekla naslov magistre

moralne teologije. U listopadu ove godine s. Branka dobila je nagradu za najbolje napisan magistarski rad u akademskoj 2015./2016. godini.

Ovo ljeto obilovalo je slavljinama u našoj Provinciji. Na blagdan sv. Klare u samostanu u Bijelom Polju osam naših sestara svečano su proslavile zlatni jubilej redovničkoga života: s. Brigita Luburić, s. Terezina Zelić, s. Beatrica Šarčević, s. Dionizija Šarčević, s. Ivanka Bošnjak, s. Ksaverija Jurković, s. Ruža Hrkać i s. Benedikta Luburić. Njima se pridružila i s. Marijana Andrić koja je ove godine obilježila deset godina od polaganja doživotnih zavjeta. Istoga dana, nakon jednomjesečne duhovne priprave, s. Ivana Markotić položila je doživotne redovničke zavjete.

Tijekom ove godine Gospodin je uzeo k sebi tri naše sestre, a u jednom danu darovao nam ih je šest. U samostanu sv. Franje u Bijelome Polju 11. rujna obukle su redovničko odijelo i položile prve privremene redovničke zavjete: s. Ivana Džeba, s. Marija Puljić, s. Katarina Raič, s. Jelena Hrkać, s. Monia Ljubić i s. Marijana Bošnjak. Euharistijsko slavlje s obredom zavjetovanja predvodio je pomoćni biskup banjalučki mons. Marko Semren u zajedništvu s generalnim vikarom hercegovačkih biskupija don Željkom Majićem i još petnaestak svećenika.

U samostanskoj zajednici Svete obitelji u Mostaru naše sestre s privremenim zavjetima, s. Vesna Glavota, s. Matija Pačar i s. Ivana Čuić na Dan Družbe, 13. rujna 2016., za vrijeme jutarnjeg euharistijskog slavlja koje je predvodio fra Ante Marić, obnovile su svoje redovničke zavjete na godinu dana. Istoga dana u kući odgoja, u samostanu sv. Franje u Bijelom Polju, za vrijeme molitve Večernje upriličen je obred primanja u novicijatu i postulaturu. Postulantice Dajana Dujmović, Anica Orlović, Katarina Vučić i Nikolina Beljo izrazile su želju pristupiti našoj redovničkoj obitelji te su započele godinu novicijata, a nakon razdoblja kandidature u postulaturu su primljene: Ivona Jurčević, Monika Ćorić, Marija Budimir, Magda Glibić i Marija Boban. Sutradan, na blagdan Uzvišenja Sv. Križa, k nama su došle dvije djevojke i započele vrijeme kandidature u Franjevačkoj 88, u Mostaru.

Na blagdan Blažene Djevice Marije od Krunice u samostanu sv. Franje u Bijelom Polju euharistijskim slavljem, koje je predvodio mjesni biskup mons. dr. Ratko Perić, dijamantni jubilej redovničkoga života proslavile su: s. Cecilija Galić, s. Asumpta Rozić, s. Lidija Čerkez, s. Pija Slišković i s. Dobroslava Vučić.

Briga za početni i trajni odgoj, kao i njihova međusobna povezanost, naša je trajna zadaća. U duhovnom centru *Karmel sv. Ilije* u Zidinama održana je krajem kolovoza dvodnevna duhovna obnova za sestre do deset godina od položenih doživotnih zavjeta, što je bila jedna od *Odluka i preporuka Redovitog provincijskog kapitula slavljenog u veljači ove godine*. Tema seminara bila je *Identitet suvremene redovnice*, a predavač o. Zvonko Martić, karmelićanin.

Rad s mladima tijekom ljetnih mjeseci ostvaren je u Bijelom Polju kroz dva ljetna kampa za djevojke te Danom otvorenih vrata, također u Bijelom Polju, gdje se okupilo šezdesetak mladih iz osnovnih i srednjih škola. Početkom školske godine započeli su i molitveno-odgojni seminari za djevojke različitih uzrasta.

I ove godine predviđeni su redoviti susreti Provincijske predstojnice sa skupinama sestara po apostolatu. Susret sa sestrama koje rade u školstvu, katehisticama i orguljašicama upriličen je 3. rujna u samostanu Rana sv. Franje u Međugorju na temu *Vjeronauk – škola milosrđa*. Susret s kućnim predstojnicama održan je 15. listopada u samostanu Presvetog Imena Isusova u Ljubuškom na temu *Služba kućne predstojnice i milosrđe*.

U Zagrebu je 16. i 17. rujna održan skup kojim je obilježena 800. obljetnica Porcijunkulskog oprosta i 500. obljetnica diobe Prvog franjevačkog reda. Prvoga dana studijsko-informativnog skupa, među ostalim predavačima, sudjelovala je i naša s. Natalija Palac koja je govorila o posljedicama diobe i perspektivama za budućnost franjevačke karizme.

Svečanom priredbom i sv. misom zahvalnicom 1. listopada proslavljena je 10. obljetnica rada Dječjeg vrtića *Sveti Franjo* u Kiseljaku. Osim djece i njihovih roditelja te sestara iz Provincije među brojnim uzvanicima bili su i članovi Udruge *St. Joseph & The Helpers Charity iz Irske* koja se od početka uključila i većim dijelom financirala izgradnju i opremanje dječjeg vrtića, ali i danas svesrdno pomaže njegov rad.

Mjesečne duhovne obnove u Provinciji započele smo 22. listopada 2016. zajedničkom duhovnom obnovom i tradicionalnim provincijskim hodočašćem Gospi na Široki Brijeg. Na hodočašću se okupilo stotinu i petnaest sestara. Dan je bio ispunjen molitvom, prigodnim predavanjem na temu *Marija – Majka milosrđa*, sakramentom pomirenja i euharistijskim slavljem. Popodnevene sate sestre su provele uz meditativno-glazbene trenutke koje su pripremile naše najmlađe sestre i odgajnice.

s. Magdalena Šarić

Iz Argentinsko-urugvajске provincije

Želimo, sestre, podijeliti s vama neke događaje koje smo doživjele u posljednjih nekoliko mjeseci u našoj Provinciji.

U zajednici sv. Elizabete u Formozi od 24. do 25. rujna održan je Drugi susret pravnih zastupnika i ravnatelja naših obrazovnih ustanova: Sveta Mala Terezija, Sveta Klara, Sveta Elizabeta, Sveta Ruža i Dijete Isus s ciljem *Idite i učite, milosrđe mi je milo, a ne žrtva*. Ovaj put sudjelovali su i koordinatori obrazovnog pastorala. Pomoćni obrazovni tim Provincije koji čine s. Guillermina Alvarenga, s. Adelaidine Ferreyra, s. Aurelia Salinas i s. Rufina Tandil, koordinirao je odvijanje sastanka. Profesorica Griselda Ayala, magistra na području neuroznanosti, izlagala je na temu *Neuroznanost i obrazovanje*. Jedan dan susreta bio je posvećen duhovnom životu. S. Isabel Fernández i s. Aurelia Salinas pomogle su sudionicima razmisliti o osobnom odnosu s Bogom Ocem i produbiti franjevačku duhovnost. Bila su to dva vrlo intenzivna i obogaćujuća dana za svakoga s korisnim radnim prijedlozima za budućnost.

Dana 4. listopada obrazovna zajednica sv. Franje Asiškog u Lanús-Buenos Aires, čije je upravljanje sada pod nadležnošću biskupa iz Avellaneda, u euharistijskom slavlju iskazala je svoju zahvalnost Bogu za 50 godina osnutka, nakon čega je slijedila zdravica sa svim sadašnjim članovima obrazovne zajednice i posebnim gostima. Našu Provinciju predstavljale su s. Ruth Mendoza i s. Eduvigis Quinteros. Tom prilikom prisjetile su se godina kad su naše sestre bile u službi te ustanove kao ravnateljice i nastavnice. Sve što su sestre učinile za ljudski, kršćanski i franjevački odgoj mladih baština je koja se veže uz obrazovnu zajednicu danas. U sportskoj dvorani otkrivena je slika sv. Franje Asiškog koju je naslikao bivši učenik ustanove.

U zajedništvu s općom Crkvom 16. listopada, u svim crkvenim zajednicama u Argentini, sudjelovale smo putem medija na proslavi kanonizacije Don Giuseppea del Rosario Brochere s Trga svetog Petra u Rimu, velikog misionara koji se potpuno posvetio evangelizaciji i promociji ljudi u planinskim krajevima Córdobe. Slavimo Boga za ovog, divljenja vrijednog, sveca za naš argentinski narod i molimo njegov zagovor kako bismo rasli u duhovnom i misionarskom životu.

Kao Provincija pridružujemo se svim sestrama u molitvi za nadolazeći Vrhovni kapitul. Svakoj želimo puno blagoslova.

s. Angélica Medina

Iz Bosansko-hrvatske provincije

Nedavno dolazim u jednu tiskaru gdje su, osim vlasnice, uposlenici gluhonijeme osobe i na moju ispriku zbog žurbe, dobivam odgovor: „Ma kada sestre dođu, one su nama blagoslov!“ Proganja me pitanje jesmo li blagoslov drugima. Jesmo li blagoslov jedna drugoj? Da, Gospodine, želim čvrsto vjerovati da smo se odazvale na Tvoj poziv da budemo blagoslov.

Imamo i razloge da bismo bile blagoslov jer ga svakodnevno primamo iz Božje ruke. Ostaje nam imperativ da ga svakodnevno otkrivamo u jednostavnosti života svake sestre, unatoč svemu. Ovogodišnje ljeto je bilo puno blagoslova kojeg smo primale i dijelile u različitim momentima i prigodama. Rijeku blagoslova i zahvale slavile smo po obljetnicama naših sestara: dviju sestara 60. obljetnice i jedanaest sestara 50. obljetnice (Livno, 17. rujna); triju sestara 25. obljetnice (Gornje Prekrižje, 13. kolovoza); po slavlju pet doživotno zavjetovanih sestara (Bugojno, 11. kolovoza); po slavlju obnove zavjeta triju sestara (Kloštar Ivanić, 13. rujna); po slavlju ulaska pet djevojaka u novicijat i četiri djevojke u postulaturu (1. listopada) i po slavlju dolaska triju djevojaka u kandidaturu. U zahvalnosti se prisjećamo blagoslovom obdarenih godina djelovanja naših sestara u Tolisi i Fojnici (70 godina), Novom Šeheru, livanjskom Podhumu i Biloj (50 godina). Zar možemo ne klicati puna srca sa svetim Franjom „Blagoslovljen budi, Gospodine moj...!“

Znakovito je da smo sva ova događanja obilježile u Godini milosrđa, kao posebnoj prigodi doživljaja Božje blizine, Njegove dobrote i dobročinstava kojima nas obasiplje. Vjerujem da su sestre slavljenice kroz svoj redovnički hod – duži ili kraći – bile i nastavljaju biti blagoslov za sve koje im Bog stavlja na životni put. Našim najmlađim članicama Bog sprema nove pothvate i izazove te stavlja na put života nove osobe s njihovim potrebama. Neka se u našim srcima doista vine k Bogu molitva zahvalnosti, osobito molitva zahvalnosti za ustrajnost, kako je jednom prigodom naglasila provincijska predstojnica s. Kata Karadža.

Razlog hvale i blagoslova je i proslava franjevačkih obljetnica: 800 godina Porcijunkulskog oprosta i 500 godina diobe Prvoga franjevačkoga reda (16. i 17. rujna u Župi Uzvišenja Sv. Križa u zagrebačkom Sigetu). I ovaj događaj bio je prigoda da jedni u drugima prepoznamo dar, da nas Gospodin baš ovakve poziva, različite a opet objedinjene istim ciljem: opsluživati sveto evanđelje Gospodina našega Isusa Krista.

Možemo li u svemu ovome prepoznati i u novom duhu živjeti *blagoslovni poziv* koji se pred nas stavlja u današnjim potrebama ljudi slabog materijalnog stanja, a još više duhovnog; u približavanju obiteljima koje se lome i urušavaju; u dezorijentiranosti mladih i djece; u pogubljenosti političkih i društvenih predvodnika...? Ili ćemo se zatvoriti u strahu da se ne istrošimo...? Godina milosrđa je na izmaku. Jesmo li i mi na izmaku ili smo se obogatile božanskim milosrđem tako da se u nama i po nama nastavi životvorna, a ne samo slavljenička, godina milosrđa?

U ovaj sklop ljetnog hoda, na kojem smo sudjelovale bilo kao zajednica bilo individualno, možemo pribrojati i druga događanja: Međuprovincijski susret kućnih predstojnica naših triju provincija hrvatskog govornog područja na temu *Animiranje zajednice*, (Bugojno, 28.-30. listopada), proglašenje svetom Majke Terezije, Međunarodni susret vjeroučitelja u Rimu, Redovnički dani u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini...

U našim zajednicama, predstavljajući Provincijski plan 2016.-2021., pozvane smo promišljati nove putove ostvarenja i življenja naše karizme i nove evangelizacije. Ako želimo da se naša prošlost oživotvoruje u sadašnjosti s nadom koja otvara put prema budućnosti, pozvane smo udahnuti duh riječima na papiru i oživotvoriti naš danas za novo sutra – moje, tvoje, naše, onih koji će doći...

Neka i nas prati blagoslov sv. Klare koji je ostavila u baštinu svojim sestrama: „Budite uvijek ljubiteljice Boga, svojih duša i svih svojih sestara. I uvijek se brinite da opslužujete što Gospodinu obećaste. Gospodin s vama bio uvijek, a sada vi uvijek budite s njime.“

s. Ljubica Stjepanović

Iz Austrijske provincije

U subotu, 18. lipnja, 2016., imale smo susret sestara triju provincija: Maribor, Trst i Austro-Koruška. Nakon jutarnjeg osvježanja kod sestara u Šent Peteru krenule smo na hodočašće s dva autobusa, ovaj put u dolinu Zilja.

Najprije smo se divile poznatim freskama na Koruškim Vratima koje nam je protumačio mr. Klaus Einspieler. Onda smo otišli u Gorje gdje smo imali svetu misu, koju je slavio don Stanko Trap, župnik Bistrica-Zilja. Nakon ručka u restoranu *Pri Stari Pošti* gospođa Pepca Druml u filmu nam je predstavila drevne običaje na vjerskoj i kulturnoj razini regije Zilja. Gospođa Druml sa suprugom skuplja i čuva starine.

Sestre iz Pliberka/Bleiburga zajedno s djelatnicima za njihove štíćenike, organizirale su hodočašće u Št. Andraž gdje su prošli kroz Sveta vrata katedrale. Nakon svete mise uslijedio je ručak u lijepom bratskom ozračju.

„Kako su brzo prošle sve ove godine među sestrama! Sada, dakle, zajedno s vama želim zahvaliti Bogu, koji me je svih ovih 50 godine podupirao i vodio...“ napisala je s. Ambrozija Potočnik povodom svog zlatnog jubileja redovničkog života.

S. Ambrozija je 3. rujna 2016. u prisutnosti sestara, rodbine i župljana zahvalila Bogu za dar svoga zvanja. Svetu misu zahvalnicu u Črni na Koroškem slavio je mjesni župnik don

Hanzej Rosenzopf u koncelebraciji s don Tonom Vriskom i drugim svećenicima. Tijekom mise pjevao je župni zbor pod vodstvom Simona Potočnika, brata s. Ambrozije. Nakon mise svečanost je nastavljena u restoranu.

Proslavu svetkovine svetog Franje u školi u Šent Peteru pripremili su učenici drugog razreda. Ove godine hodočastili su u malim skupinama u crkvicu u Podgorje. Tijekom hoda svaka skupina dobila je pet zadataka vezanih za život svetoga Franje, koje su nastojali oduševljeno riješiti. Nakon mise vratili su se u školu zadovoljni i sretni.

Listopad je mjesec zahvalnosti za plodove zemlje. Sestre u Pliberku/Bleiburg, zajedno sa zaposlenicima i njihovim šticienicima, pripremile su zahvalno euharistijsko slavlje u kojem su posebno zahvalile za dar zvanja s. Bernardete i s. Katje koje su bile okružene svojim rodbinom, prijateljima i poznanicima.

s. Andrea Starz

Iz Paragvajске provincije

U tijeku Godine milosrđa, koja evo ide svome kraju, u našoj Provinciji dana je posebna pozornost mjesečnim duhovnim obnovama i raznim susretima ljudske i duhovne formacije.

Kao što je planirano u Provincijskom planu, 2. i 3. srpnja ostvaren je susret za promociju zvanja u gradu Liberazione, u Župi sv. Ivana Krstitelja. Ovaj susret se odvio u suradnji s pastoralnim djelatnicima, vjeroučiteljima i mladim krizmanicima. Don Reinaldo Pérez, mjesni župnik, i župljani bili su dobri domaćini, što su pokazali već nebrojeno puta.

Svetkovinu Uznesenja BDM, 15. kolovoza, zaštitnice naše ljubljene Provincije, zajedno sa svim sestrama, rodbinom, nastavnicima i osobama koji blisko surađuju sa sestrama, provele smo slavljenički. Započele smo dan s euharistijskim slavljem a završile ga s prekrasnim druženjem kod stola i doživljaju umjetničkih trenutaka. Tom prigodom s. Lidia Beatriz Salcedo Molinas, provincijalna predstojnica, označila je početak trogodišnjih priprema za proslavu 150. obljetnice naše Družbe na razini Provincije. Nadamo se da će ove godine biti plodno vrijeme milosti u životu i poslanju sestara u Paragvaju.

U svakoj od naših obrazovnih ustanova tijekom devetnice sv. Franji dan je poseban značaj Godini milosrđa, i to preko razmatranja koja su pomogla svim članovima obrazovne zajednice spoznati kako je sv. Franjo Asiški živio i dijelio Očevo milosrđe sa svim stvorenjima. U nekim ustanovama djeca i mladi, u pratnji svojih nastavnika i vjeroučitelja, obišli su kuće u svojim susjedstvima, konkretizirajući tako duhovna i tjelesna djela milosrđa. To iskustvo pomoglo je svima shvatiti da se milosrdna Božja ljubav može provesti u djelo u svakodnevnom životu

Tijekom mjeseca listopada, također u skladu s Provincijskim planom, ponovno su održane zajedničke duhovne obnove sestara. Skupina od deset sestara imala je od 16. do 22. listopada obnovu u Centru duhovnosti *Santa Ines* koju je predvodio fra Osvaldo Leguizamón, OFM Cap. Druga skupina od petnaest sestara imala ju je od 24. do 29. listopada na istom mjestu pod vodstvom don Claudia Figueredo, OC. Cilj obavljanja zajedničkih duhovnih obnova

sastoji se u tome da sestre tijekom godine mogu, na temelju odslušanih razmatranja, zajedno produbljivati i planirati na koji način u zajednici živjeti duhovni život i izazove redovničkog života.

Zahvalna Gospodinu, koji se uvijek očituje u našem životu, koristim ovu prigodu zaželjeti svim sestrama plodno vrijeme Došašća, sretan Božić i novu godinu.

s. Evanilda Ramírez

Iz Rimske regije

Nedavno su završili ljetni praznici, razdoblje tijekom kojeg smo iskusile novosti i promjene. Razdoblje je to koje potiče našu kreativnost, ohrabruje nas da se znamo snaći u nenadanim okolnostima, radovati u susretima s najdražima, radovati Gospodinu u različitim situacijama. Osim toga praznici nam daju priliku da se ponovo osnažimo kako bismo mogle krenuti s novim poticajem u novu apostolsku godinu.

Sretne smo da među nama, u zajednici na Farnesini, imamo sestre studentice iz naših provincija koje pohađaju Papinska sveučilišta u Rimu. Na kraju školske godine s. Branka Perković, završivši studij, vratila se u Mostarsku provinciju, a uskoro će isto učiniti i s. Radmila Ilinović iz Bosansko-hrvatske provincije, dok s. Marina Jurišić iz Bosansko-hrvatske provincije i s. Matija Pačar iz Mostarske provincije, nastavljaju svoj studij. Drago nam je da je među nama s. Marija Petra Vučemilo iz Splitske provincije. Ona pohađa tečajeve koje organizira USMI za one koji su na subotnjoj godini.

Usred noći 24. kolovoza, nas koje smo bile u Rimu, probudila je buka i podrhtavanje kreveta, vrata, prozora... Ustale smo te se našle u hodniku uplašene i neodlučne o tomu što trebamo učiniti: ostati gdje jesmo ili pobjeći? Nakon nekoliko minuta čule smo da je jak potres pogodio središnju Italiju, sijući smrt i razaranje. Također, u sljedećih nekoliko mjeseci, u više navrata osjetile smo udare potresa, uključujući i onaj koji je prouzročio rušenje crkve sv. Benedikta u Nursiji.

Na Dan Družbe, 13. rujna, s. Vjekoslava Naranča započela je svoj mandat kućne predstojnice u zajednici na Farnesini a s. Marija Perić u zajednici Piazza Caprera. Sve smo pozvane dati im podršku kroz molitvu i spremnost prihvaćanja i obavljanja raznih zaduženja u zajednici.

Sredinom rujna započela je nova školska godina a s njom i radost i živost koju su samo djeca i mladi u stanju izraziti i širiti oko sebe, uključujući sve nas izravno ili neizravno. U ovom vrijednom, ali ne i jednostavnom zadatku, sve smo pozvane dati najbolje od sebe.

Krajem rujna u školi Presvetog Srca Isusova na Farnesini organizirana je dobrotvorna večer za pomoć onima koji su pogođeni potresom. Sve se odvijalo u našem vrtu. Sudjelovale su brojne obitelji s kojima smo večerali. Razgovarale smo s mnogim roditeljima dok su se djeca zajedno igrala. Zahvaljujući darežljivosti prikupljena je znatna svota novca koja će biti donirana žrtvama potresa.

Na dan 17. listopada napustila nas je s. Teobalda Zanjkoč vrativši se u kuću Očevu. Zahvalne smo joj za ono što je bila i učinila za našu Družbu, a posebno za Rimsku regiju.

U svojoj poodmakloj dobi skrbile su se o njoj sestre i osoblje koje radi u zajednici Piazza Caprera. U njezinom odlasku s ovoga svijeta sve smo je pratile našom molitvom.

Ove godine sudjelovale smo, u mnogo navrata i na različite načine, u nekim događajima Jubileja Milosrđa. U studenom smo sudjelovale u svečanostima zatvaranja Svetih Vrata u bazilici svetoga Pavla, Svete Marije Velike i Sv. Ivana. Neke su sudjelovale u misi na Trgu svetog Petra 20. studenog na dan zatvaranja Jubileja Milosrđa.

U svojoj propovijedi papa Franjo nas je pozvao da gledamo pravo lice našeg Kralja, ono koje svijetli u Uskrsu. Pozvani smo otkriti mlado i lijepo lice Crkve koje svijetli kada je ona ona koja dočekuje, slobodna, vjerna, siromašna u sredstvima a bogata u ljubavi, misionarska... Podsjetio nas da smo zaodjeveni u milosrdnu sućut kako bismo postali oruđe milosrđa. Govoreći o vratima naglasio je: „... i kad se zatvore Sveta vrata za nas uvijek ostaju otvorena prava vrata milosrđa. To je srce Kristovo“.

Pozvane smo Kralja svemira učiniti Gospodarom našega života, prihvaćajući i čineći našim njegov način kraljevanja. Njegova vladavina je služenje; On ne koristi nasilje i zlostavljanje - njegova jedina moć je bezuvjetna ljubav.

S nadom da ćemo nastaviti živjeti milosrđe očima vjere, nade i ljubavi, svima želimo mir i dobro!

s. Ivanka Botica

Izdaje:
Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:
ssf.odjeci@gmail.com
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:
skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:
s. Andrea Nazlić

Uredništvo:
s. Diana Dolić (gl. urednica)
s. Karolina Bašić
s. Natanaela Radinović
s. Mirjana Puljiz

Naslovnica:
s. Karolina Bašić

Oblikovanje:
Silvio Družević

Tisak:
Jafra-print d.o.o.